İŞKUR

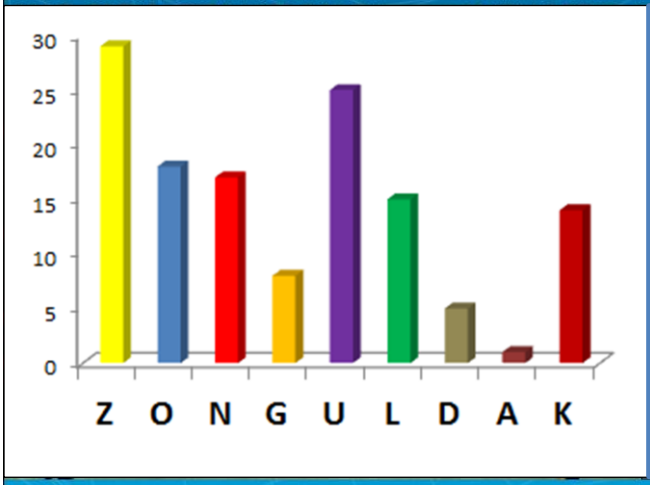

2015

ZONGULDAK

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ZONGULDAK ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Aylin ÖZKARA	İş ve Meslek Danışmanı
Özgün TAŞKESEN	İş ve Meslek Danışmanı
Tayfun TURGUT	Memur

SUNUŞ

Bilindiği üzere işsizlik, gerek ülkemizde, gerekse Dünya ülkelerinde yaşanan önemli sorunlardandır. Bu nedenle ülkemizde gerekli yasal düzenlemeler yapılmaktır. Uygulanan politikalarla işsizliğin azaltılması, istihdamın arttırılması için önemli ölçüde gayret sarf edilmektedir.

İşsizlikle mücadele etmenin en etkin yolu, teşviklerin çoğaltılarak girişimciliğin arttırılması yönünde çalışmalar yapılması, işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağını esas almak üzere mesleki eğitim kurslarına önem verilmesidir. Bu bağlamda, kuruma kayıtlı işsizlerin yararlandığı tüm programların da işverenler tarafından desteklenmesi ve işgücü talepleri ile ilgili istihdama katkı sağlamaları beklenmektedir.

Neticede ülkemizde de istihdamın artırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek maksadıyla iş gücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleyerek ortaya koymanın gerekliliği de kaçınılmazdır. Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce istihdamın artırılmasına katkı sağlamak, neden-sonuç ilişkisini yakalayarak piyasaya ivme kazandırmak ve İstihdam politikalarının güçlenmesi yolunda profil belirlemek adına, özverili bir çalışma ile İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada tespit edilen kayıt ve istatistiki veriler ışığında rapor hazırlanmıştır.

Söz konusu raporla; hem akademisyenler, hem iş dünyası, hem de kamuoyu tarafından yararlanılacak, sorunun çözümü için uygulanacak tedbirler ve politikalar açısından da üzerinde durulması gereken hususlar belirlenmiştir. Bununla kalmayıp birçok bilimsel alt yapıya esas olacak veriler de elde edilmiştir.

Özverili çalışmalarından dolayı Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarına ve bu süreçte işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize teşekkür ediyor, Zonguldak İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz çalışmasının ilimiz için yararlı olmasını diliyorum.

Ali KABAN
Zonguldak Valisi

ÖNSÖZ

Bünyesinde barındırdığı maden işletmeleri ile Türkiye'nin yıllarca ekonomik açıdan kalkınmasına destekte bulunan, Karadeniz Bölgesinin Kara Elmas'ı Zonguldak, sahip olduğu özellikleri sayesinde tarih boyunca insanlığın gözbebeği olmakla birlikte, çalışma hayatı açısından oldukça zor illerimizden birisidir.

İşsizlik gerek ülkemizde, gerekse Dünya ülkelerinde yaşanan önemli sorunlardandır. İstihdam ve işsizlik bir ülkenin ekonomisinin işleyişi hakkında fikir veren önemli iki göstergedir. Ayrıca insanların refah düzeyi ile de doğrudan ilgilidir. İstihdam ve işgücü birbirini besleyen iki kavramdır.

Türkiye İş Kurumu olarak; etkin bir işgücü piyasası bilgi sistemi oluşturarak, piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda işgücü arz ve talebini eşleştirmek, işgücü programları yolu ile istihdamı kolaylaştırmak, korumak, geliştirmek, işini kaybedenlere geçici gelir desteği sağlamak, iş ve meslek analizleri yapmak, yaptırmak, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri vermek, verdirmek, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirmek ve bunları uygulamak adına yapılan faaliyetlerimiz yürüdüğümüz yolda önemli kilometre taşlarıdır.

İlimizde 2015 yılı yerel düzeyde işgücü piyasası araştırması kapsamında 16 Mart-30 Nisan 2015 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan çalışmalarda 846 işyerine ait veri toplanmış ve bu işyerlerinde 29 bin 512 çalışan tespit edilmiştir.

İşgücü piyasası talep araştırmasından elde edilen veriler, genel işgücü göstergeleri ve Kurumumuzun verileri kullanılarak hazırlanan işgücü piyasası araştırma raporu, il düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin birçok veriyi ve analizi içermekte olup, bu yönüyle de tüm ekonomik ve sosyal taraflara genel bir rehber olma özelliği taşımaktadır.

Özenli bir çalışma sonucunda ortaya çıkan Zonguldak işgücü Piyasası Araştırma Raporunun hazırlanmasında emeği geçen Kurumumuz çalışanları ile çalışmaya katkı sağlayan tüm İşverenlerimize teşekkür ediyor, ilimiz için faydalı olmasını diliyorum.

Gönül DEMİRSU
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
GRAFİKLER LİSTESİ vi
KISALTMALAR vii
YÖNETİCİ ÖZETİ 8
GİRİŞ 11
BİRİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 13
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 13
İŞKUR GÖSTERGELERİ 15
KAYITLI İŞSİZ 15
AÇIK İŞLER 17
İŞE YERLEŞTİRMELER 18
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 20
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 21
İKİNCİ BÖLÜM 23
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 23
AMAÇ VE YÖNTEM 23
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 24
İŞYERİ VERİLERİ 25
AÇIK İŞLER 42
Açık İşlerde Aranan Beceriler 61
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 69
İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ 87
SONUÇ 95
KAYNAKÇA 101
EKLER 102
Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu 102
Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 109
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 112
Ek 4- Ek Tablolar 120

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 13
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı 16
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 18
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı 20
Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*) 21
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*) 21
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*) 22
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı 25
Tablo 9: Zonguldak'ta Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 27
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 29
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 31
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları 32
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 33
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 34
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler 35
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler 36
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı 36
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler 37
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı 40
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 43
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları 46
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı 48
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı 50
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı 51
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 52
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 53
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 54
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları 55
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları 56
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 56
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 57
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.. 57
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 58

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 59
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre 60
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi..... 64
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 65
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi..... 66
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 67
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 67
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 68
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi 68
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi..... 69
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı..... 71
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı..... 72
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler 74
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*..... 80
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 81
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 82
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu..... 84
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 86
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 88
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları..... 89
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 90
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek..... 91
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler 92
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 93
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi..... 94

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri 14
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı 15
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş 17
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme 19
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 28
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı 29
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar 30
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları 38
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı 39
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı 40
Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri 42
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları 45
Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı 47
Grafik 14 : Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 49
Grafik 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı 52
Grafik 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi 63
Grafik 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 70
Grafik 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı 73
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 75
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 76
Grafik 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri* 78
Grafik 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 83
Grafik 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 85
Grafik 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 87

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analiziz

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır. İşgücü piyasasına ait verilerin derlenmesinin en önemli amacı istihdamın arttırılmasıdır.

Dünya genelinde sorunsuz işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir.

İşgücü piyasasının yapısını değerlendirebilmek için en kapsamlı veriler İŞKUR ‘un il düzeyinde gerçekleştirmiş olduğu İşgücü Piyasası Araştırması ‘dır. İldeki işverenler ile yapılan görüşmeler sonrasında İlin işgücü Piyasası hatlarını ortaya koyan en detaylı çalışmadır. Ayrıca TÜİK’ in Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından da işgücü piyasası ile ilgili veriler elde edilmektedir. TÜİK ‘in yayınlamış olduğu Hanehalkı İşgücü anketleri doğrultusunda Zonguldak İlinde 2008 - 2013 yılları arasında; işsizlik oranı en fazla olduğu yıl % 10,7 ile 2010 olmuştur. İstihdam oranı en yüksek yıl % 53,2 ile 2008 olmuştur.

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Bununla beraber İlde Kuruma kayıtlı işsiz, açık iş sayıları, işe yerleştirmeler, mesleki eğitim faaliyetleri ve işsizlik ödeneğine ait bilgiler paylaşılacaktır.

Kayıtlı İşsiz sayısı 2010 yılında Zonguldak ilinde 14 bin 214 kişi İŞKUR’a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki kat artarak 28 bin 848’e yükselmiştir.

Açık iş sayısı 2010 yılında bin 511 kişi iken yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık iş sayısı 5 bin 296 olarak gerçekleşmiştir.

İşe yerleştirme sayıları ise 2010 yılında bin 258 kişi iken 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise 2 bin 863 kişi olarak bulunmaktadır.

Aktif işgücü programları kapsamında 2015 yılının ilk altı aylık bölümünde 304 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam bin 309 kişi katılmış, Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde 2 bin 831 kişi programdan yararlanmış, İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise 280 İEP düzenlenmiş olup 801 kişi bu programlardan faydalanmış, Mesleki eğitim kurslarında ise 21 adet kurs düzenlenmiş olup 411 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İşsizlik sigortası verilerinde ise Zonguldak İlinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam bin 803 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 121.823 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Bu kapsamda Zonguldak ilinde ise toplam 846 iş yerine ait veriler derlenmiştir. Bu işyerlerinde 29 bin 512 çalışan tespit edilmiştir.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 29 bin 512 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 78,9'u erkek, yüzde 21,1'i kadındır.

Zonguldak ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 35'tir. Türkiye genelinde de bu sayı 35'tir.

Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Madenci (Genel) mesleği görülmektedir. Bu mesleğin ilk sırada çıkması Zonguldak ilinin maden bölgesi olmasının doğal sonucudur.

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 73,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiştir. İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleridir.

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 12,4'ü part-time çalışana sahiptir. Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Makineci (Dikiş), Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) mesleklerinde olduğu görülmektedir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 22,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 7,5'i ihracat yapmaktadır. İlde 4 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 42,2'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Zonguldak'taki işyerlerinin yüzde 73,7'si, Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 19,9'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Zonguldak'ta açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir.

Zonguldak ilinde en çok açık işi olan mesleklerin aranma kanallarının oransal sıralamasında Akraba-Eş Dost birinci sırayı, İŞKUR aracılığıyla ikinci sırayı, İnternet-Sosyal Medya üçüncü sırayı aldığı görülmektedir.

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 17,5'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 22'sinde vardiyalı çalışma yapılmaktadır.

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 20,9'u part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 15,2'sinde part-time çalışan bulunmaktadır.

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 24,2'si ihracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 7,6'sı ihracat yapmaktadır.

Zonguldak'ta 691 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum, Proje Tabanlı Çalışma, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme, Bilgisayar Kullanımı, Satış ve Pazarlama ve Yabancı Dil Becerisi gelmektedir.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak'ta açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 39,9'u eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Zonguldak ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta Türkiye geneline göre oldukça sıkıntı çekmektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Zonguldak'ta eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslek yüzde 15,7'lik payla Makineci(Dikiş) mesleğidir.

Zonguldak İlinde eleman temininde güçlük çekme nedenlerinde ilk sırayı "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" olduğu görülmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Zonguldak'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,4 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 4,1, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 4,9 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,8'dir.

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler içerisindeki ilk üç mesleğin farklı olduğu görülmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Makineci (Dikiş), Madenci (Genel) ve Beden İşçisi (Genel) iken; en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Şoför (Yolcu Taşıma), Güvenlik Görevlisi ve Matematik Öğretmeni-Ortaöğretimdir.

GİRİŞ

Zonguldak ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığının karşılanmasında zorluklar yaşanabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA)sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler bazında idari kayıt olarak mevcut olmakla birlikte bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi amacıyla tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Zonguldak İli için 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması

uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, İlin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, İl işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiş olup ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak İlin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile incelenmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Zonguldak işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm, Zonguldak işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte İlin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Bu kısımda işgücü piyasası ile ilgili olabilecek TÜİK ’in il düzeyindeki istihdam, işsizlik ve işgücüne katılım verileri ile İŞKUR ‘un kayıtlı işsiz, açık iş, işe yerleştirme ve diğer verileri ele alınacaktır.

İldeki işgücü piyasasının yapısı ve özellikleri hakkında bilgi veren temel veri kaynaklarından önemli bir tanesi İŞKUR ‘un yaptığı İşgücü Piyasası Araştırması ile bir tanesi de TÜİK’in Hane Halkı İşgücü Anketleridir. Bu kaynak İlin işgücündeki değişmeleri göstermektedir.

TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Dünya ekonomisinin temel sorunu olan işsizlik, ülkemizin de önde gelen sorunudur. Sorunun ana nedenleri arasında yetersiz yatırımları, hızlı nüfus artışını, kırsal alandan kente göçler ve eğitimsizlik faktörlerini sıralayabiliriz.

İşgücü piyasasına ait verilerin derlenmesinin en önemli amacı istihdamın arttırılmasıdır. İstihdam politikaları, yapılan araştırmalar kapsamında istihdamın yıllar içinde nasıl bir seyir izlediğine dair veriler doğrultusunda oluşturulur. Böylece en iyi sonuç verecek istihdam politikaları belirlenir.

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirebilmek için en kapsamlı veriler TÜİK’ in Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ayrıca veri kaynaklarından önemli bir tanesi de İŞKUR ‘un İşgücü Piyasası Araştırması ‘dır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	57,1	53,2	6,9
2009	57,3	53,1	7,3
2010	52,2	46,6	10,7
2011	56,1	51,6	8,1
2012	57,4	53,1	7,5
2013	55,3	51,2	7,6

Kaynak: TÜİK

TÜİK 'in yayınlamış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketleri doğrultusunda Zonguldak İlinde 2008 - 2013 yılları arasında; işsizlik oranı en düşük yıl % 6,9 ile 2008 yılı olurken işsizliğin en fazla olduğu yıl % 10,7 ile 2010 olmuştur. İstihdam oranı en düşük yıl % 46,6 ile işsizliğin en fazla olduğu yıl olan 2010 da gerçekleşmiştir.

2014 yılına ait temel işgücü göstergelerinden bahsedilememiştir. Hanehalkı İşgücü İstatistikleri 2014 yılı itibariyle yeni seriye başlanmış olup, bu seri 2014 yılı öncesi yayınlanan sonuçlarla karşılaştırılabilir nitelikte değildir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

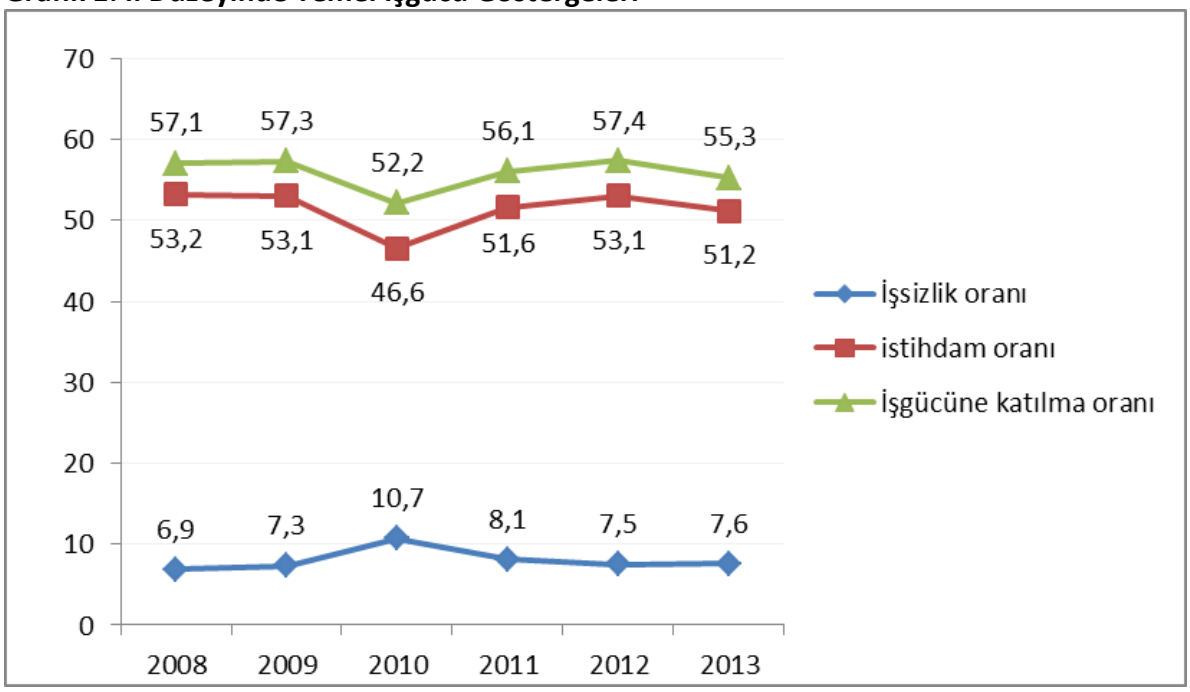

Kaynak: TÜİK

İlin işgücü göstergelerinin en önemli veri setlerinden olan işsizlik, istihdam ve işgücüne katılma oranlarına ait yukarıdaki grafiği 2008-2013 yılları arası incelediğimizde her bir oran kendi içerisinde belirli oran aralığında olduğu küçük değişimlerle aşağı ve yukarı yönlü hareketlerini olduğu görülmektedir. Yıllar itibariyle bakıldığında işgücüne katılma oranının en düşük % 52,2 ile 2010 yılında olduğu, en yüksek katılım oranın ise % 57,4 ile 2012 olduğu, bu yıllardaki işsizlik oranına baktığımızda 2010 yılında % 10,7 olan işsizlik oranı 2012 yılında 3,2 puan düşerek % 7,5 olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım oranının düşük olduğu 2010 yılında istihdam oranının da % 46,6 ile en düşük seviyede olduğu görülmektedir. Yukarıdaki grafik genel olarak değerlendirildiğinde işgücüne katılma oranının düşük olduğu yıllarda işsizlik oranının arttığı buna bağlı olarak istihdam oranının da düştüğü göze çarpmaktadır. Aynı şekilde işgücüne katılma oranının artığı yıllarda işsizlik oranının azaldığı ve istihdam oranının da arttığı görülebilmektedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Zonguldak ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

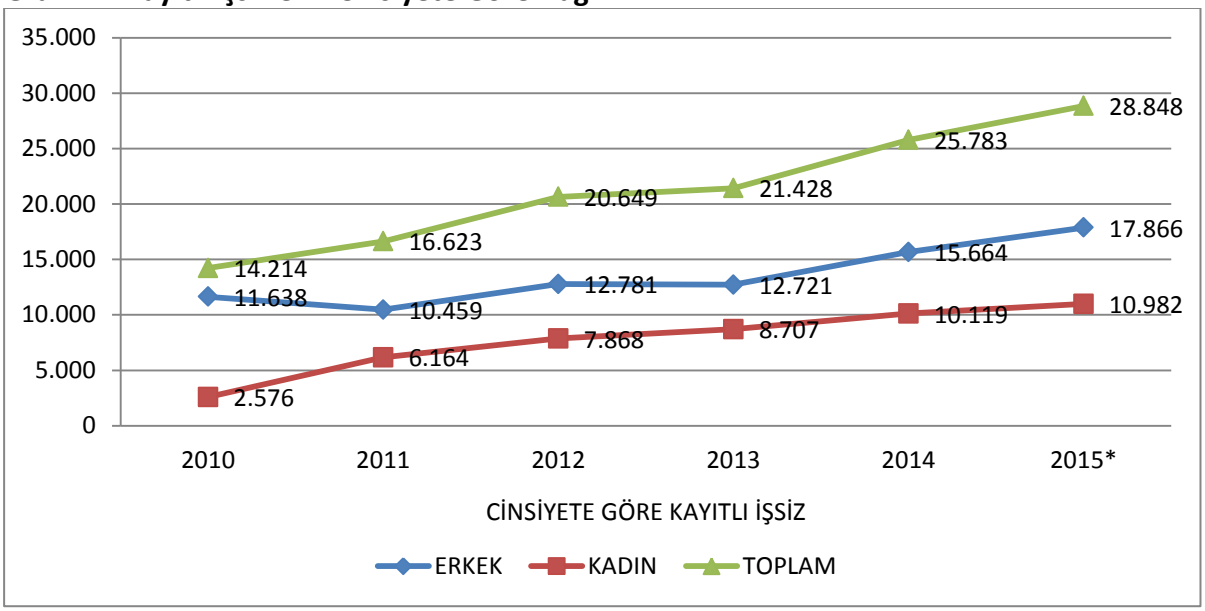

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla.

2010 yılında Zonguldak ilinde 14 bin 214 kişi İŞKUR'a kayıtlı işsiz iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki katına çıkarak 28 bin 848'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu haline gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı işsiz içerisinde yer alan erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2011 ve 2013 yıllarında bir düşüş yaşanmıştır, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 2 bin 576 kişi kayıtlı işsiz iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık dört kat artarak 10 bin 982 kişiye yükselmiştir. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	2.211
Temizlik Görevlisi	1.978
Madenci (Genel)	1.215
Satış Danışmanı	1.086
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	988
Büro Memuru (Genel)	951
Şoför-Yük Taşıma	821
Beden İşçisi (Temizlik)	520
Sekreter	498
Garson (Servis Elemanı)	491
Diğer Meslekler	18.089
Toplam	**28.848**

Kaynak: İŞKUR *Haziran ayı sonu itibarıyla.

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle 28 bin 848'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında "Madenci(Genel), Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma), Büro Memuru(Genel), Şoför-Yük Taşıma, Beden İşçisi (Temizlik), Sekreter ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok küçük ölçekli işyerlerinde ve en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğundan kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 511 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 11 bin 841 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 5 bin 296 olarak gerçekleşmiştir. Bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

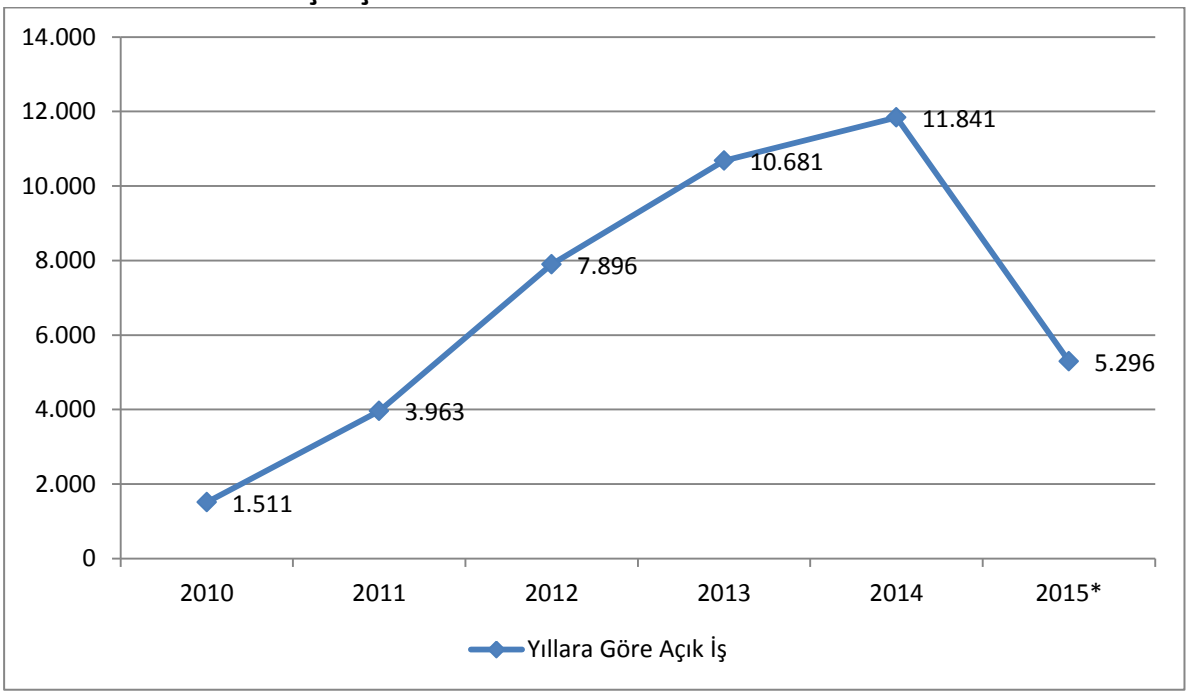

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-Haziran dönemini içermektedir.

2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci sırayı Beden İşçisi (Genel) almıştır. İkinci sırada gelen Makineci (Dikiş) mesleği Zonguldak ilinde tekstil alanındaki istihdamın arttığının göstergesidir. Üçüncü sırada da Satış Danışmanı mesleğinin yer aldığı görülmektedir.

Alınan açık işlere bakıldığında 2015 yılının ilk altı ayında Madenci (Genel) mesleğinin ilk on meslek içerisine giremediği görülmektedir. Bunun sebebi bu sektörde değişen kanunların işgücü piyasasına yansımasıdır.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	753
Makineci (Dikiş)	335
Satış Danışmanı	204
Garson (Servis Elemanı)	194
Temizlik Görevlisi	138
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	111
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	100
Muhasebe Yardımcı Elemanı	94
Ön Muhasebeci	92
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	82
Diğer Meslekler	3.193
Toplam	**5.296**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran Dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 258 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2013 yılında 6 bin 182'e çıkmıştır. 2014 yılında ise yaşanan düşüşle 5 bin 231'e düştüğü görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 2 bin 863 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

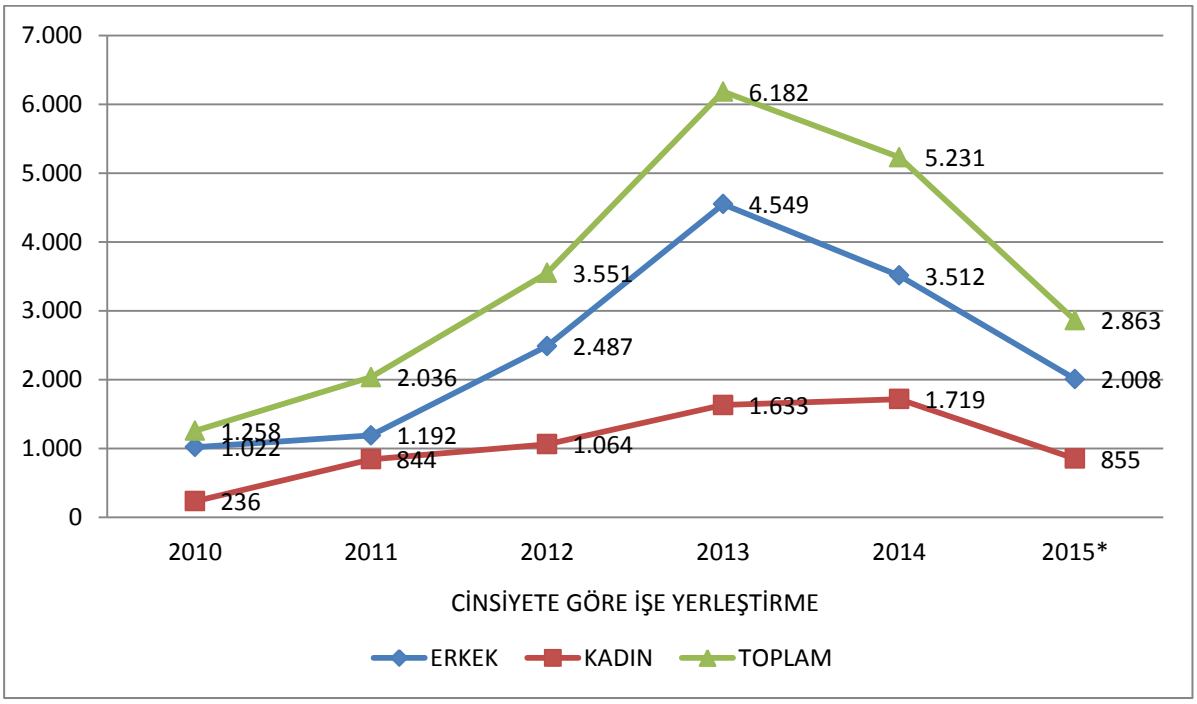

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-Haziran Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Muhasebe Yardımcı Elemanı, Konfeksiyon İşçisi, Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle), Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı, Satış Danışmanı, Kalıpçı-Pres meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, genel itibariyle işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	722
Temizlik Görevlisi	459
Güvenlik Görevlisi	182
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	100
Muhasebe Yardımcı Elemanı	92
Konfeksiyon İşçisi	81
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	62
Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı	60
Satış Danışmanı	59
Kalıpçı-Pres	47
Diğer Meslekler	999
Toplam	**2.863**

Kaynak: İŞKUR * Haziran ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 304 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam bin 309 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 831 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 280 İEP düzenlenmiş olup 801 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 21 adet kurs düzenlenmiş olup 411 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	21	411	280	801	3	97	304	1.309	103	2.831
2014	55	1.304	173	734	8	411	236	2.449	45	1.219
2013	75	1.403	182	477	4	221	261	2.101	21	768
2012	68	1.519	58	96	4	210	130	1.825	10	680
2011	50	1.069	43	99	3	174	96	1.342	4	341
2010	69	1.350	5	28	1	50	75	1.428	5	247

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran Dönemi

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Zonguldak ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam bin 803 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak eden sayısı 2010- 2012 yılları arasında azalış göstermiştir. 2013 yılından itibaren işsizlik ödeneğini hak eden sayısında artış görülmektedir. Veriler incelendiğinde 2015 yılı sonu itibariyle işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısının 2014 yılı sonundaki sayısını geçeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	1.803
2014	3.294
2013	2.484
2012	2.148
2011	2.497
2010	2.535

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran Dönemi

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok Madenci (Genel) mesleğinde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum ilgili dönem aralığında Madenci (Genel) mesleğinde işsizlik ödeneğini hak edenlerin fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğin Hak Edenler
Madenci (Genel)	162
Beden İşçisi (Genel)	147
Temizlik Görevlisi	90
Şoför-Yük Taşıma	82
Satış Danışmanı	63
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	53
Büro Memuru (Genel)	41
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	32
Şoför (Yolcu Taşıma)	31
Aşçı	28
Diğer Meslekler	1.074
Genel Toplam	**1.803**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran Dönemi

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [1] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Zonguldak ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

verilecektir. Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde 846 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 29 bin 512 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Zonguldak ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 846 işyeri için veri üretilmiştir. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
Toptan ve Perakende Ticaret	30,3%
İmalat	18,4%
İnşaat	14,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	7,2%
Eğitim	5,9%
Ulaştırma ve Depolama	5,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3,5%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3,4%
İnsan Sağliği ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,7%
Bilgi ve İletişim	1,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,1%
Genel Toplam	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İmalat (yüzde 18,4) ile İnşaat (yüzde 14,9) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 63'ünü oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha

sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Zonguldak ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Zonguldak'ta ikinci sıradadır.

Zonguldak ilinde en az işyeri Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir. Türkiye genelinde de en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir. Görüldüğü üzere Zonguldak ili bu bakımdan Türkiye geneli ile benzeşmektedir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 29 bin 512 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 78,9'u erkek, yüzde 21,1'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Zonguldak'ta kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür.

Zonguldak ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerindedir. Bu iki sektörde çalışan kadınların sayısı tüm sektörlerde çalışan kadınların sayısının yarısından fazladır. Kadın çalışanların erkek çalışanlardan fazla olduğu iki sektör bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Türkiye'de de kadın çalışanların sayısı Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde erkek çalışanların sayısından fazladır. Bu açıdan Zonguldak ili Türkiye geneli ile benzeşmektedir.

Tablo 9: Zonguldak'ta Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

	10+		
Sektör	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
İmalat	11.667	3.153	14.820
Toptan ve Perakende Ticaret	3.273	764	4.037
İnşaat	1.752	146	1.897
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1.409	41	1.450
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.047	307	1.354
Eğitim	579	673	1.252
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	419	609	1.028
Ulaştırma ve Depolama	850	83	933
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	887	30	917
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	685	201	885
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	249	91	340
Diğer Hizmet Faaliyetleri	209	62	271
Bilgi ve İletişim	189	44	233
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	24	14	38
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	7	28
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	15	0	15
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	12	1	13
Genel Toplam	**23.286**	**6.226**	**29.512**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 73,3'ü bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 63,6'sı bu sektörlerde iken çalışanlarda yaklaşık 10 puanlık bir yükseliş söz konusudur. İşyeri sayısı bakımından en çok iş yeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına karşın en çok çalışan sayısı bulunan sektörün İmalat sektörü olduğu görülmektedir. Erkeklerde en fazla çalışılan ilk üç sektör sırası ile İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Kadınların en çok çalıştığı sektörlere bakıldığında ilk üç sektör sırası ile İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve Eğitim sektörleridir.

Türkiye geneli verileri incelediğinde en fazla kadın çalışan oranın bulunduğu ilk üç sektörün aynı olduğu görülmektedir. Oransal anlamda kadınların en fazla çalıştığı ilk üç sektör sırası ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleri olduğu görülmektedir.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

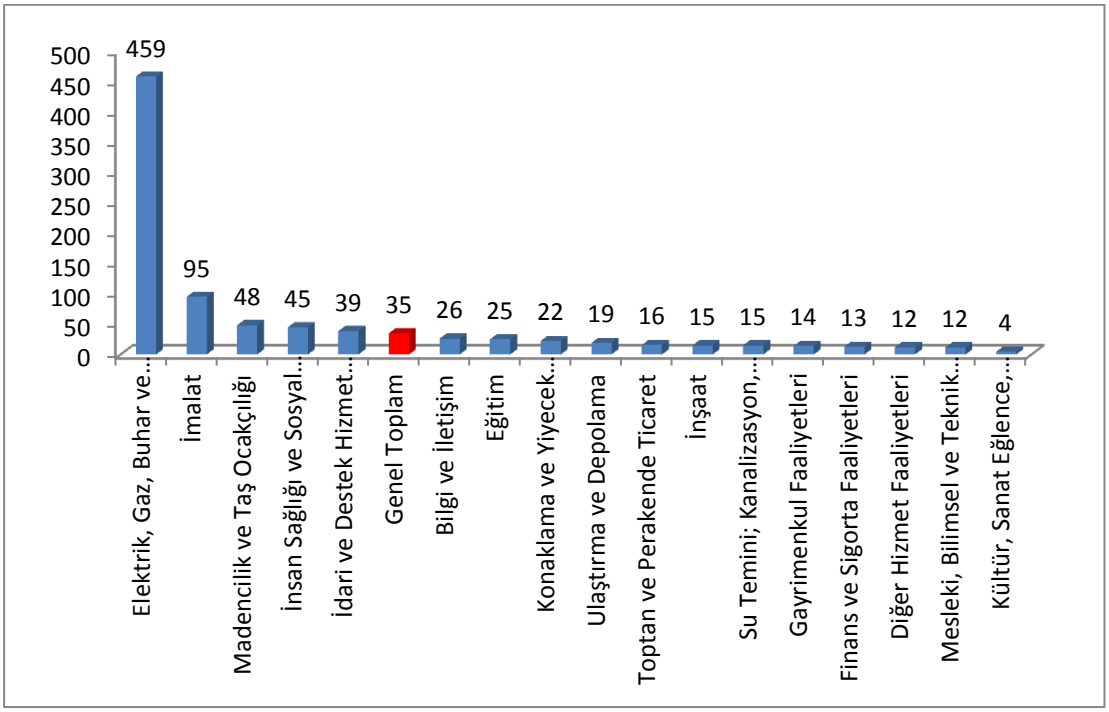

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 35'tir. Türkiye genelinde de bu sayı 35'tir. Zonguldak'taki işyerleri Türkiye geneli ile benzeşmektedir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Zonguldak'ta da durum aynıdır. Bu açıdan da Zonguldak'taki işyerleri Türkiye geneli ile benzeşmektedir.

Zonguldak'ta ilk sırada yer alan Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründeki ortalama çalışan sayısının diğerlerine göre çok yüksek çıkmasının nedeni bu sektörde faaliyet gösteren iş yeri sayının az olmasına rağmen çalışan sayılarının fazla olmasıdır.

Zonguldak ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin oranı Grafik 6'da gösterilmiştir. Bu iş yerlerinin yüzde 25,6'sı 5-9 yıldır faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 5 yılını doldurmamış yeni işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 43'ü bu iki gruba aittir. Bu durum Zonguldak ilinin gelişmekte olan bir il olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir. Zonguldak'ta faaliyet gösteren işyerleri arasında yüzde 11,5'lik oranla en son sırada 25 yıldan daha uzun süredir faaliyet gösteren iş yerleri yer almaktadır. Bu durum da Zonguldak'taki kurumsal iş yeri sayınısın az olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

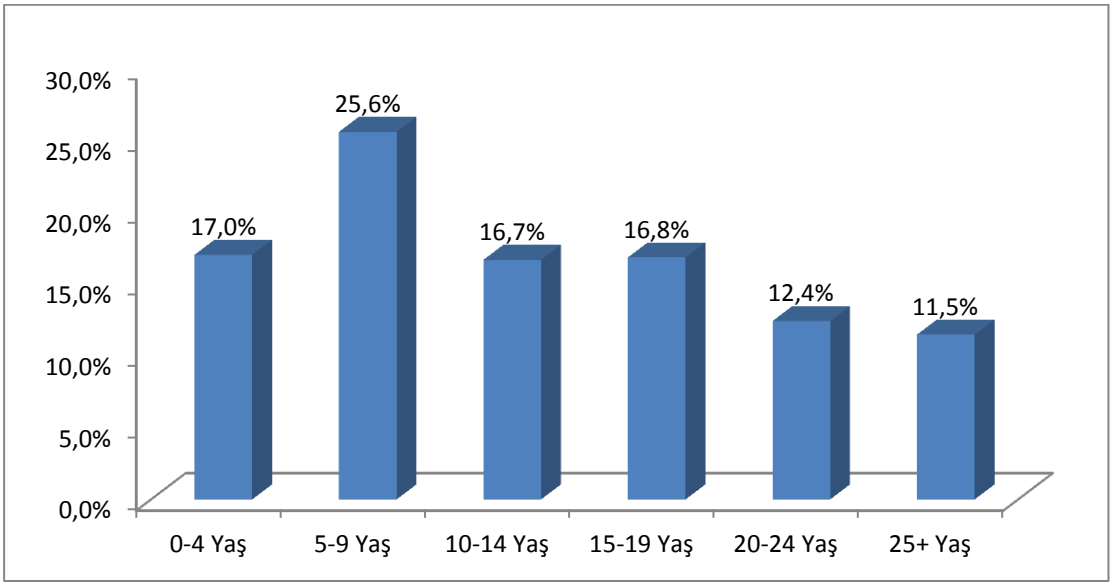

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Zonguldak ilindeki işyerlerinin yaş grupları benzeşmektedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Çalışanların yüzde 28,3'ü bu meslek grubundadır. Bu meslek grubundan sonra sırası ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları gelmektedir. Türkiye genelinde de bu üç meslek grubu ilk üç sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	10+		
	Erkek	Kadın	Toplam
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	6.634	1.714	8.348
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.458	392	5.850
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.598	825	3.423
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3.041	277	3.318
Profesyonel Meslek Mensupları	1.905	1.196	3.101
Hizmet ve Satış Elemanları	1.798	824	2.622
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.138	842	1.980
Yöneticiler	666	150	816
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	47	6	53
Genel Toplam	**23.286**	**6.226**	**29.512**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde çalışanların yüzde 11,6'sı Nitelik Gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Zonguldak'ta erkeklerin yüzde 11,2'si, kadınların ise 13,3'ü nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Zonguldak'ta kadınların yüzde 19,2'sinin, erkeklerin ise yüzde 8,2'sinin bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Zonguldak'ta erkekler ve kadınlar en fazla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

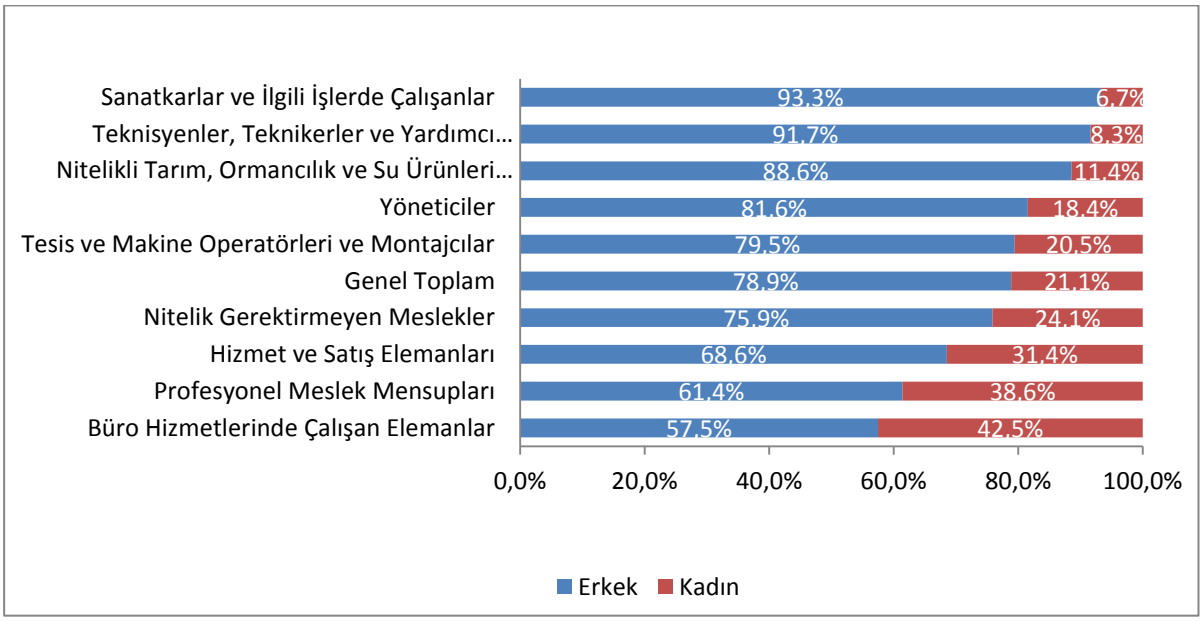

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde çalışanların yüzde 78,9'unun erkek yüzde 21,1'inin kadın olduğu görülmektedir. Meslek grupları incelendiğinde toplam çalışan sayılarında olduğu gibi her meslek grubunda erkek çalışan sayılarının fazla olduğu Grafik 7'de görülmektedir. Erkek çalışanların kadın çalışanlara oranla en fazla olduğu meslek grubu yüzde 93,3 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Kadın çalışanların oranın erkek çalışanların oranına en çok yaklaştığı meslek grubu yüzde 42,5 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Madenci (Genel)	Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Şoför-Yük Taşıma	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Sekreter	Beden İşçisi (Genel)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Büro Memuru (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
Vinç Operatörü	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Satış Danışmanı
İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı	Ön Muhasebeci	Büro Memuru (Genel)
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Satış Danışmanı	Şoför (Yolcu Taşıma)
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Vinç Operatörü
Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Madenci (Genel) mesleği görülmektedir. Bu mesleğin ilk sırada çıkması Zonguldak ilinin maden bölgesi olmasının doğal sonucudur. Aynı şekilde Erkek çalışanların en çok çalıştığı meslekte de ilk sırayı Madenci (Genel) mesleğinin aldığı görülmektedir. Kadın çalışanlar içerisinde en çok Makineci (Dikiş) mesleğinde çalışan olduğu anlaşılmaktadır. Çalışan sayısı en fazla olan mesleklere genel olarak bakıldığında mesleki beceri gerektiren meslekler olduğu çıkan sonuçlar üzerinden anlaşılmaktadır.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Toptan ve Perakende Ticaret	77,3%	31,7%
İmalat	84,3%	21,1%
İnşaat	59,0%	11,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	73,8%	7,2%
Eğitim	80,0%	6,4%
Ulaştırma ve Depolama	53,0%	4,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	75,9%	3,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	66,7%	3,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	82,6%	3,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	72,7%	2,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	65,2%	2,4%
Bilgi ve İletişim	77,8%	1,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	100,0%	0,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	100,0%	0,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,0%	0,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	100,0%	0,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	33,3%	0,2%
Genel Toplam	73,7%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Zonguldak ilinde yüzde 73,7'dir. Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Zonguldak'taki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her dört işyerinden üçüne hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleridir.

Araştırma kapsamındaki Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerindeki tüm işyerleri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmıştır. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki iş yerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı en düşüktür.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Zonguldak ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	33,3%	20	154	174
İmalat	30,0%	200	181	381
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	26,1%	318	217	535
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	20,4%	38	249	287
İnşaat	16,9%	1.176	1.098	2.274
Toptan ve Perakende Ticaret;	14,8%	68	117	185
Ulaştırma ve Depolama	13,6%	40	88	128
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	10,3%	9	172	181
Bilgi ve İletişim	7,5%	75	435	510
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6,6%	4	78	83
Gayrimenkul Faaliyetleri	3,7%	5	9	14
Genel Toplam	**12,4%**	**1.959**	**2.821**	**4.780**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 12,4'ü part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Zonguldak'ta part-time çalışanı olan işyeri oranı türkiye genel part-time çalışanı olan işyerlerinin oranından daha yüksektir.

Zonguldak'ta araştırma kapsamına giren 17 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 11 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı İnşaat sektöründedir. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. Zonguldak ilinde ise Sağlık sektöründe part-time çalışan bulunmamaktadır.

Zonguldak ilinde çalışanların yüzde 16,5'i part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Zonguldak geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Zonguldak'ta part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 40,9'u kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Zonguldak'ta part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Madenci (Genel)	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Şoför (Yolcu Taşıma)	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Servis Şoförü (Okul)	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Metal Sac İşleme Ustası	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Hemşire	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Madenci (Genel)
Hasta Danışmanı	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Elyaf Açma Makineleri Operatörü
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	İplik-Elyaf Boyama Makinesi Operatörü	Şoför (Yolcu Taşıma)
Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Makine Teknolojisi Teknisyeni	Servis Şoförü (Okul)
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, Makineci (Dikiş), Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili) mesleklerinde olduğu görülmektedir. Bu veriler ışığında en fazla part-time çalışanın tekstil alanındaki işyerlerinde olduğu söylenebilir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	58,6%	22	1.027	1.049
İmalat	50,0%	30	870	900
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	44,3%	179	762	941
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	40,9%	140	538	678
İnşaat	34,8%	341	209	550
Toptan ve Perakende Ticaret	25,5%	318	1.141	1.460
Ulaştırma ve Depolama	22,4%	19	266	285
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22,2%	18	150	168
Bilgi ve İletişim	21,9%	1.024	9.131	10.155
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8,7%	11	18	29
Gayrimenkul Faaliyetleri	5,7%	11	194	206
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4,0%	169	79	248
Genel Toplam	**22,1%**	**2.283**	**14.386**	**16.669**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 22,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Zonguldak ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken Gayrimenkul Faaliyetler sektörü ise üçüncü sırada yer almaktadır. Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Zonguldak ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan sektördeki erkeklerin oranı yüzde 90'lar civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 13,7'si kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 37,3'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp

yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Vinç Operatörü	Temizlik Görevlisi
Kasiyer	İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı	Vinç Operatörü
Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi	İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı
Sekreter	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Hemşire	Titreşimli Saç Kesme Makası Operatörü	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Büro Memuru (Genel)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Titreşimli Saç Kesme Makası Operatörü
Hasta Danışmanı	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Mekanik Bakım Onarımcısı
Elyaf Açma Makineleri Operatörü	Yüksek Fırın İşçisi	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Zonguldak ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ile Temizlik Görevlisi almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Zonguldak ilinde erkeklerde Madenci (Genel), Beden İşçisi (Genel) ve Vinç Operatörü iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri Oran	Çalışan Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	32,5%	2.190	9.710	11.900
Ulaştırma ve Depolama	4,1%	1	35	36
Toptan ve Perakende Ticaret	3,5%	34	469	503
İnşaat	1,6%	2	7	9
Genel Toplam	**7,5%**	**2.227**	**10.221**	**12.448**

Kaynak: İPA 2015

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 7,5'u ihracat yapmaktadır. İlde 4 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 42,2'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam

edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Zonguldak'a göre daha yüksektir.

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Zonguldak ilinde iki sektörün benzer olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Zonguldak ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 32,5 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 4,1 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 3,5 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Zonguldak ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İlin ağırlıklı sektörü olan Madencilik ve Taş Ocakçılığının ihracat yapan sektörler arasında yer almaması çıkarılan madenin daha çok iç piyasada kaldığının bir göstergesidir.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Makineci (Dikiş)	Vinç Operatörü	Makineci (Dikiş)
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı	İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu	Vinç Operatörü
Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	Titreşimli Saç Kesme Makası Operatörü	Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Metal Mamuller Montaj İşçisi
İplik Temizleme İşçisi	Yüksek Fırın İşçisi	Titreşimli Saç Kesme Makası Operatörü
Sekreter	Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	Mekanik Bakım Onarımcısı
Elyaf Açma Makineleri Operatörü	İşletme Elektronik Bakımcısı	Yüksek Fırın İşçisi

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Makineci (Dikiş), Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) alırken, erkeklerde ise Vinç Operatörü, İşletme Elektrik Bakım Onarımcısı ve Ustabaşı/Postabaşı/Formen/Atölye Sorumlusu olarak sıralanmaktadır.

İhracat yapan sektörler arasında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün olmaması nedeniyle ihracat yapan işyerlerinde çalışanı en fazla olan meslekler arasında Madenci (Genel) mesleğini sıralamada görememekteyiz.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

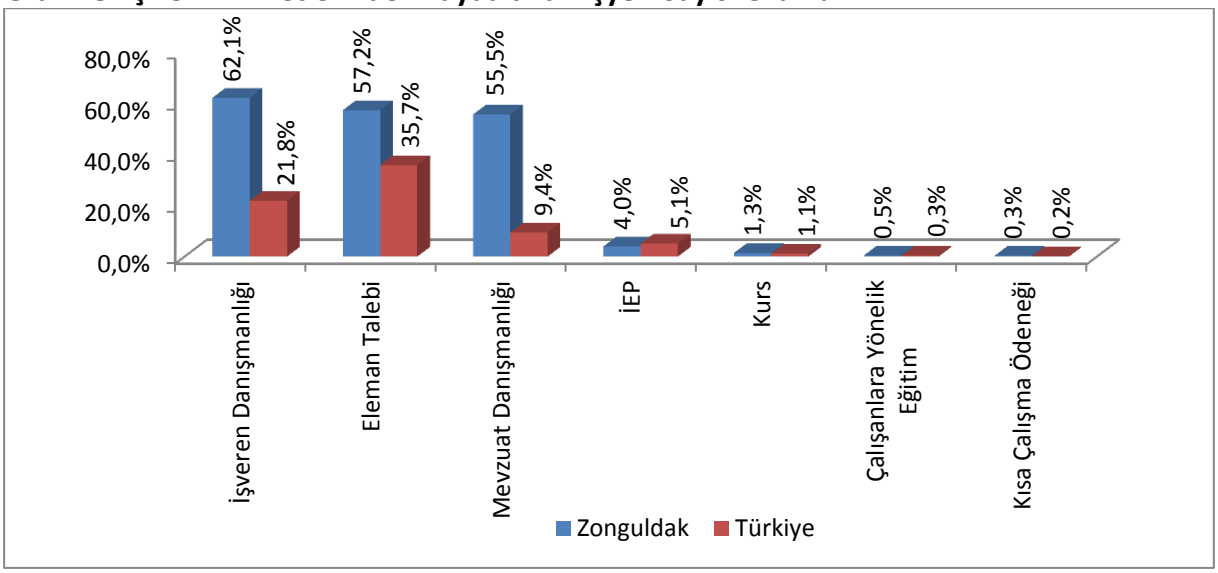

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Zonguldak'taki işyerlerinin yüzde 73,7'si, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 62,1 ile işveren danışmanlığından faydalanmıştır. Bunu sırasıyla yüzde 57,2 ile en fazla eleman talebi, yüzde 55,5 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 4,0 ile işbaşı eğitim programları, yüzde 1,3 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Zonguldak ilinde işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı ve eleman talebi hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, işbaşı eğitim programları Türkiye genelinin altında kalmıştır.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

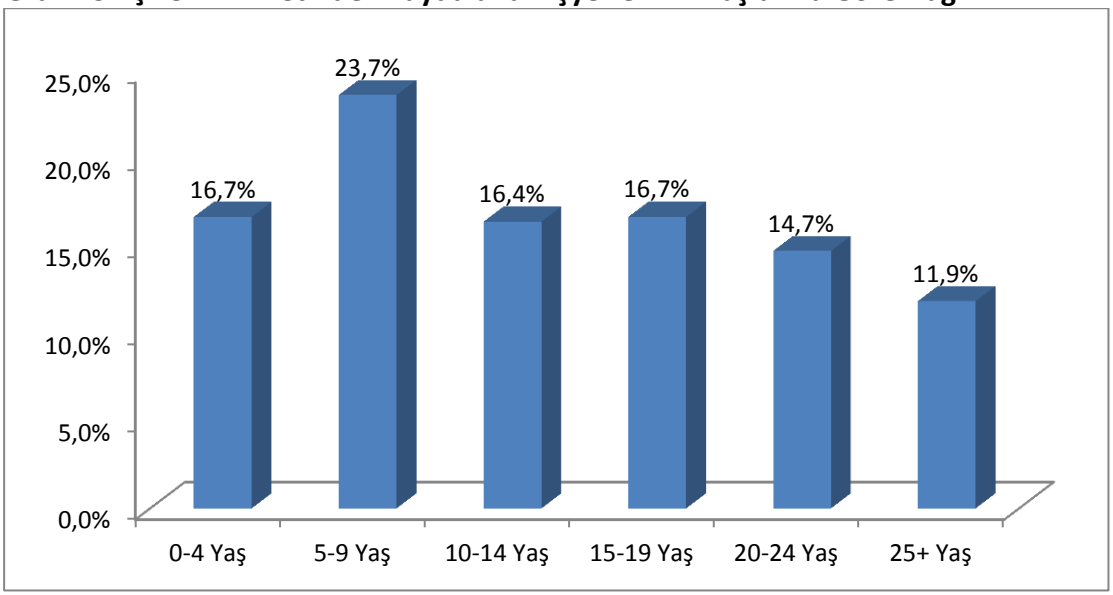

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 0-4 yaş ve 15-19 yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır.

Zonguldak'ta en fazla 0-4 yaş ve 5-9 yaş arası işyerleri faaliyet gösteren işyerleridir. Aynı şekilde 0-4 yaş ve 5-9 yaş arası işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden daha fazla faydalandığı gözlenmiştir.

Zonguldak ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla işveren danışmanlığı hizmetinden yararlanmıştır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14, 15-19 ve 20-24 yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada işveren danışmanlığı, ikinci sırada eleman talebi, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir. 25 yaş ve üzeri, firmaların İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; eleman talebi, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

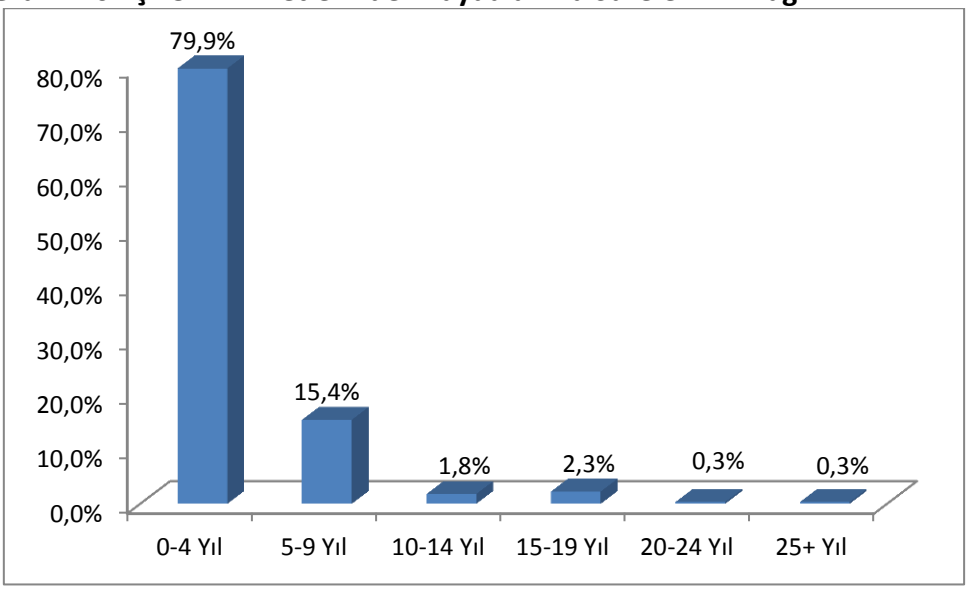

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Zonguldak ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 79,9'u 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oranları ise 20-24 yıl ve 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilmiştir. Zonguldak ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kısa Çalışma Ödeneği	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	4,5%	63,6%	0,0%	95,5%	0,0%	9,1%	72,7%
İmalat	0,0%	90,8%	12,4%	82,6%	1,0%	1,6%	83,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	69,4%	2,8%	87,5%	0,0%	2,8%	87,5%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	75,6%	4,1%	80,7%	0,0%	0,0%	72,1%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	76,9%	0,0%	88,5%	0,0%	0,0%	76,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	82,2%	4,4%	80,0%	0,0%	0,0%	62,2%
Bilgi ve İletişim	14,3%	85,7%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	85,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,6%	66,7%	5,6%	88,9%	0,0%	11,1%	50,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	87,5%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Eğitim	0,0%	70,0%	0,0%	90,0%	0,0%	0,0%	82,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	78,9%	21,1%	78,9%	5,3%	5,3%	78,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6,7%	73,3%	0,0%	73,3%	0,0%	6,7%	53,3%
Genel Toplam	**0,7%**	**77,6%**	**5,4%**	**84,2%**	**0,4%**	**1,8%**	**75,3%**

Kaynak: 2015 İPA

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Zonguldak ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti İşveren Danışmanlığı olmuştur. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe işbaşı eğitim programları ilk sırada yer almıştır. İşveren danışmanlığı hizmetinde Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörleri ön planda olmuştur. Kısa Çalışma Ödeneği en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü işbaşı eğitim programında olduğu gibi kısa çalışma ödeneği hizmet türünde de ilk sırada yer almaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren danışmanlığı, eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Zonguldak ilinde part-time çalışanı olan işyerleri İŞKUR hizmetlerinin tamamından faydalanmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri kısa çalışma ödeneğinden, ihracat yapan işyerleri ise çalışanlara yönelik eğitim ve kurs hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları farklılık göstermektedir. Zonguldak ilinde part-time çalışanı olan işyerleri ve vardiyalı çalışma yapılan işyerleri en fazla yararlandıkları hizmet işveren danışmanlığı iken; ihracat yapan işyerleri en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir. Zonguldak ilinde ihracat yapan işyerleri ile Türkiye geneli ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetinden en çok eleman talebinden faydalanma yönüyle benzerlik göstermektedir.

Zonguldak'ta işveren danışmanlığı hizmetinin ardından eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı ve kurs hizmeti yer alırken, Türkiye genelinde ise Zonguldak'tan farklı olarak birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada mevzuat danışmanlığı sonrasında sırasıyla işbaşı eğitim programı, kurs, çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

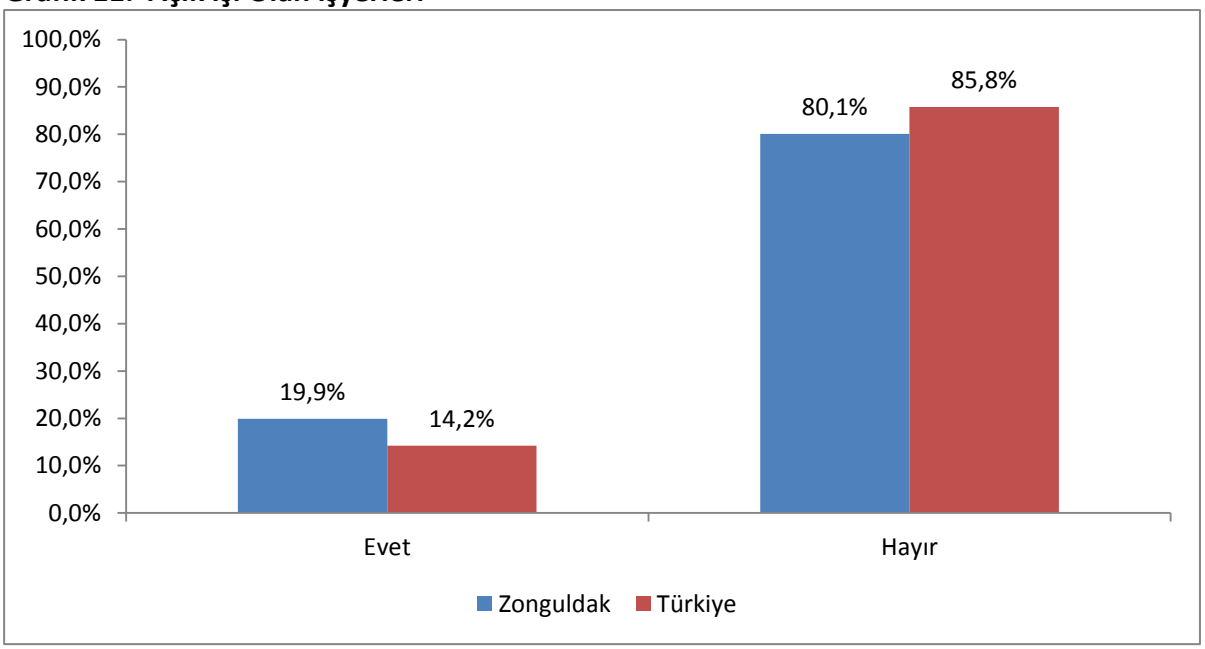

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 19,9'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Zonguldak'ta açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Zonguldak ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 21,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Zonguldak			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
İmalat	423	61,2%	2,8%	44,6%	2,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	88	12,8%	2,1%	17,1%	1,8%
İnşaat	53	7,6%	2,7%	7,8%	1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	42	6,1%	3,0%	8,8%	2,1%
Eğitim	24	3,5%	1,9%	1,1%	0,7%
Ulaştırma ve Depolama	16	2,3%	1,7%	3,7%	1,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	15	2,2%	4,2%	3,4%	2,1%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	15	2,2%	1,4%	2,0%	1,1%
Bilgi ve İletişim	5	0,7%	2,1%	1,0%	1,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	5	0,7%	1,8%	1,8%	2,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	3	0,4%	18,8%	0,3%	1,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	0,1%	0,1%	0,6%	1,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	0,2%	0,1%	6,1%	1,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıt.	0	0,0%	0,0%	0,2%	0,4%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönet. ve İyileştirme Faal.	0	0,0%	0,0%	0,1%	0,4%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Genel Toplam	**691**	**100,0%**	**2,3%**	**100,0%**	**1,7%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde 169 işyerinde toplam 691 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Zonguldak ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 61,2 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 12,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 7,6 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Eğitim, Ulaştırma ve Depolama, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemiştir. İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri işyerlerinin yüzde 63,6'sını oluştururken açık işlerin yüzde 80'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Zonguldak ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Zonguldak ilinde açık iş oranı yüzde 2,3 ile Türkiye geneli açık iş oranının 0,6 puan üzerindedir. Zonguldak'ta sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 18,8 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründedir. Bu durumun nedeni ilgili sektörde çalışan sayısının çok az olması, çalışan sayısı az olan sektörlerde açık iş oranı yüksek çıkmaktadır. Bu sektörün dışında sırasıyla açık iş oranı yüzde 4,2 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, yüzde 3,0 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, yüzde 2,8 ile İmalat ve yüzde 2,7 ile İnşaat sektörü yer almaktadır.

Bunu yüzde 4,2 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü, yüzde 3,0 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, yüzde 2,8 ile İmalat sektörü, yüzde 2,7 ile İnşaat sektörü takip etmektedir. Bu beş sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörü ve Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Ayrıca Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe yapılan mevzuat değişiklikleri nedeniyle ilgili işyerlerinden alınan açık işlerde azalış görülmüştür. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

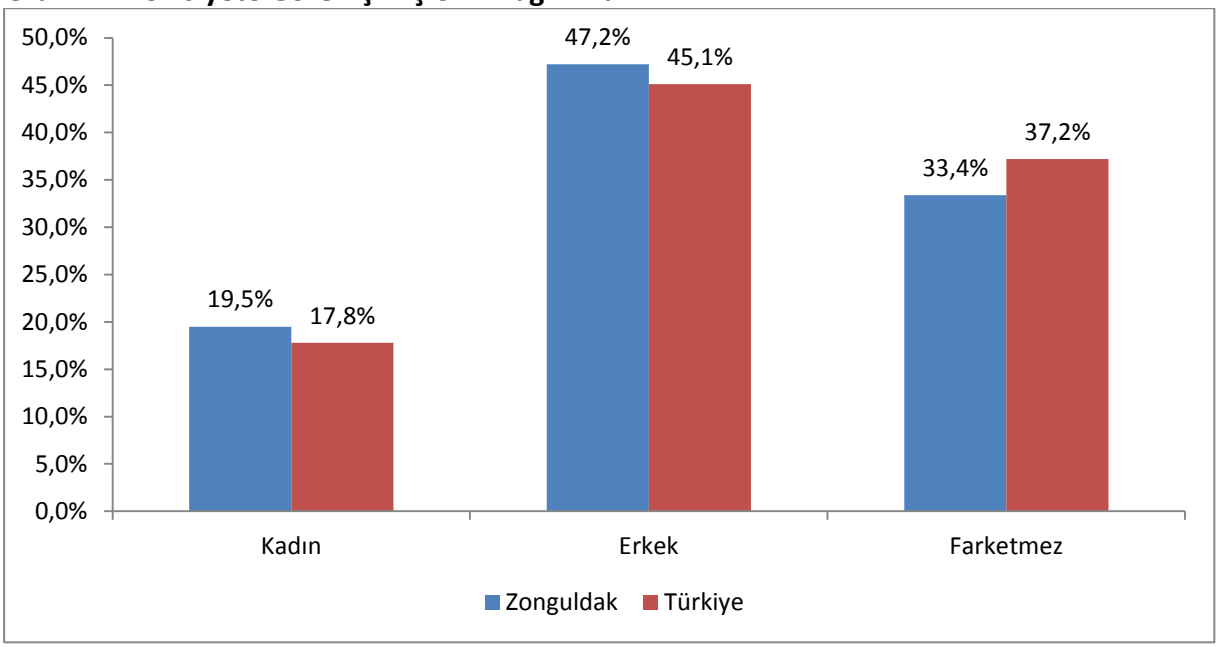

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Zonguldak'ta toplam açık işlerin yüzde 19,5'i için yalnızca kadınlar açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye geneli ile yakınlık gösterse de yüksektir. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 47,2 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 33,4 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Zonguldak ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Zonguldak'ta da, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Zonguldak'ta daha keskindir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	10+
	Açık İş Verme Oranı
İmalat	34,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	33,3%
Bilgi Ve İletişim	22,2%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	21,7%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	21,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret	19,6%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	18,5%
İnşaat	16,4%
Eğitim	14,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13,0%
Ulaştırma Ve Depolama	10,2%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,5%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	3,4%
Genel Toplam	**19,9%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde araştırma çerçevesinde ziyaret edilen işyerleri içerisinde açık işi olan işyerlerinin oranı 19,9 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Zonguldak'ta sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 34,8 ile İmalat sektörü iken, Türkiye'de bu oran yüzde 20'dir. Zonguldak'ta ikinci sırada yüzde 33,3 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 22,2 ile Bilgi Ve İletişim sektörü bulunmaktadır. Türkiye'de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Zonguldak ilinde sektörel bazda; Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

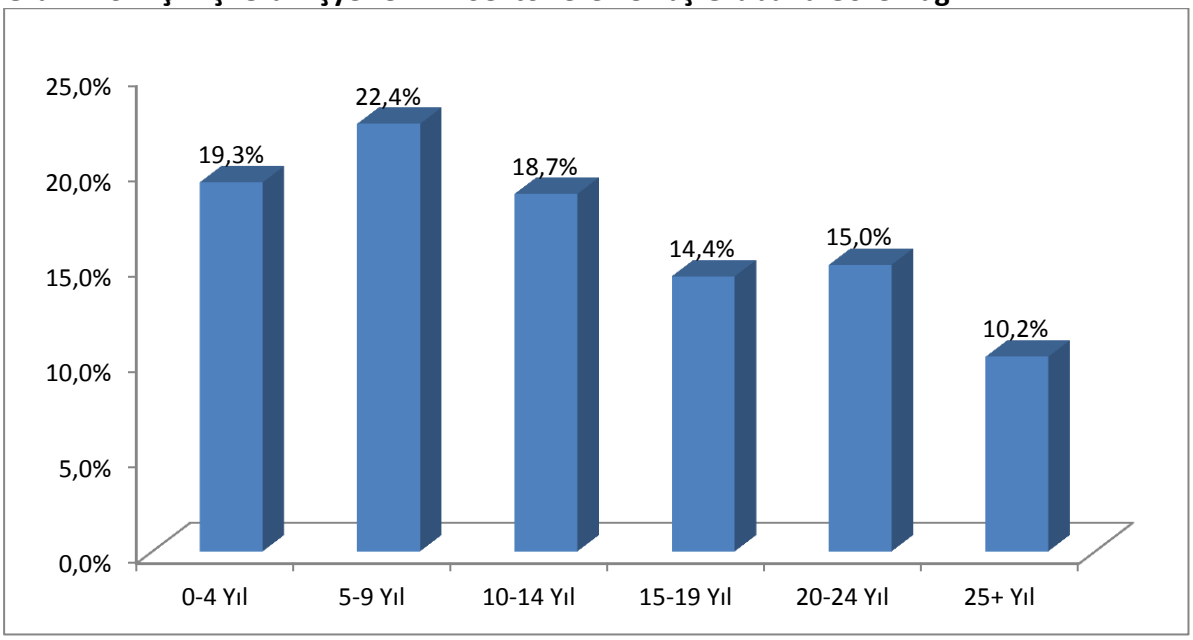

Kaynak: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 0-4 yaş grubuna sahip işyerleri ile 10-14 yaş arası işyerleri gelmektedir. Bu gruplarını sırasıyla 20-24 yaş arası,15-19 yaş arası ve 25 ve üzeri yaş grupları takip etmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	23,7%	39,9%	36,4%
İnşaat	7,8%	88,2%	3,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	11,4%	75,0%	13,6%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	100,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	28,6%	19,0%	52,4%
Bilgi ve İletişim	40,0%	40,0%	20,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	50,0%	50,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	25,0%	4,2%	70,8%
İnsan Sağliği ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	6,7%	93,3%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	80,0%	20,0%
Genel Toplam	**19,5%**	**47,2%**	**33,4%**

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Zonguldak ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; çalıştırılmak istenen eleman için cinsiyet ayrımı yapıldığı görülmektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Ulaştırma ve Depolama, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinin tamamında erkek çalışan tercih edilmektedir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir. Bilgi ve İletişim, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Eğitim, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinin diğer sektörlere göre daha fazla kadın çalıştırmak istedikleri ön plana çıkmaktadır.

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe de erkek eleman talebi az olmakla beraber yüzde 93,3 oranında fark etmemektedir. Bilgi ve İletişim sektöründe ise oransal olarak kadın ve erkek eleman talebi eşittir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grup	Açık İş Sayısı	
	Zonguldak	Türkiye
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	242	25.218
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	216	24.211
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	69	16.770
Hizmet ve Satış Elemanları	60	18.756
Teknisyen, Tekniker. ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	43	9.081
Profesyonel Meslek Mensupları	38	8.733
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	23	8.444
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	501
Yöneticiler	0	708
Genel Toplam	**691**	**112.422**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta açık işlerin meslek gruplarına göre sayısına baktığımızda Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar birinci sırada yer alırken; ikinci sırayı Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar almaktadır. Üçüncü sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu yer almaktadır. Türkiye'nin açık iş sayısı dağılımına baktığımızda Zonguldak ili ile benzeştiği görülmektedir. Birinci ve ikinci sırayı aynı meslek grupları alırken, üçüncü sırayı Zonguldak'taki meslek grubundan farklı olarak Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu almaktadır. Zonguldak ve Türkiye'deki işgücü piyasası verilerine baktığımızda nitelikli personelin daha çok talep edildiği görülmektedir.

Grafik 14 : Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

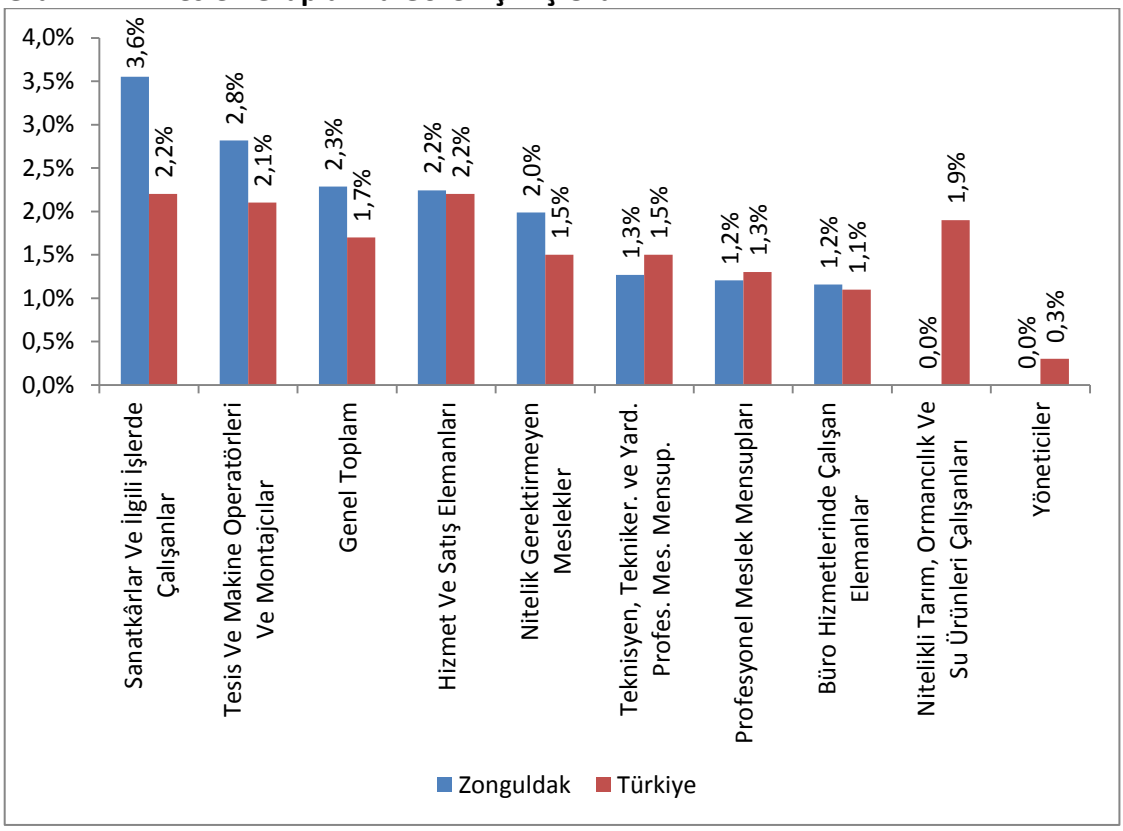

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında meslek gruplarının açık iş oranları dağılımını ele aldığımızda Zonguldak ilinde en çok açık işi olan meslek grubu yüzde 3,6 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar almaktadır. Bu meslek grubunu yüzde 2,8 Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar takip etmektedir. Üçüncü sırayı yüzde 2,2 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır. Türkiye genelinde ise ilk sırayı yüzde 2,2 Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, ikinci sırayı yüzden 2,1 Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, üçüncü sırayı yüzde 1,9 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu takip etmektedir.

Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarıdır. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Zonguldak			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	34,9%	30,5%	34,6%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	2,6%	27,3%	70,1%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	21,9%	22,9%	55,2%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	64,9%	18,8%	16,3%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	21,7%	36,8%	41,6%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4,7%	59,4%	35,9%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5,7%	89,3%	4,9%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**19,5%**	**47,2%**	**33,4%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

Kaynak: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Zonguldak ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Zonguldak ilinde açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler iken; Türkiye genelinde ise bu meslek grubunda erkekler daha fazla talep edilmektedir. Türkiye genelinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu haricinde kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grupları büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, profesyonel meslek mensupları, hizmet ve satış elemanları ve yönetici meslek gruplarıdır. Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden az olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Hem Zonguldak'ta hem de Türkiye'deki eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grupları Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde Zonguldak'tan farklı olarak Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Yöneticiler meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez seçeneğini belirtme oranı yüksektir. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.

Zonguldak ilinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek gruplarında açık iş verilmediği görülmekteyken; Türkiye genelinde ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda erkekler çalışan tercih edilirken, Yöneticiler meslek grubunda cinsiyetin fark etmediği görülmektedir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Makineci (Dikiş)	19,4%	Makineci (Dikiş)	20,3%
2	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	5,7%	Ütücü	11,6%
3	Ütücü	5,4%	Kalite Kontrolcü-Tekstil	11,5%
4	Garson (Servis Elemanı)	3,6%	Madenci (Genel)	5,7%
5	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	2,8%	Satış Danışmanı	2,7%
6	Borverk (Bohrwerk) Operatörü	2,5%	Garson (Servis Elemanı)	2,2%
7	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	2,2%	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	1,2%
8	Satış Danışmanı	2,0%	Kasiyer	1,2%
9	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	2,0%	Ön Muhasebeci	1,1%
10	Şoför-Yük Taşıma	1,9%	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1,1%
11	Diğer Meslekler	52,3%	Diğer Meslekler	41,4%
	Toplam	100%	Toplam	100%

Kaynak: İPA 2015

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Zonguldak ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek benzerdir. Bunlar sırasıyla Makineci (Dikiş), Ortacı/Ayakçı (Tekstil) ve Ütücü meslekleridir. Geçen sene dördüncü sırada yer alan Madenci (Genel) mesleği ihtiyacı azalarak bu sene ilk on meslek sırasına girememiştir. 2014 yılı içerisinde onuncu sırada yer alan Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim mesleği bu sene alınan açık işler listesindeki ilk on meslek sıralamasına girememiştir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk on meslek içerisinde yer alan mesleklerden altı tanesi (Kalite Kontrolcü-Tekstil, Madenci (Genel), Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Kasiyer, Ön Muhasebeci ve Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim) bu sene ilk on meslek içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Cnc Torna Tezgahı Operatörü, Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri açık işlerde ilk on meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında birinci sırada yer alan Makineci (Dikiş) mesleği Zonguldak ili ile benzeşmekteyken, ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) meslekleri Zonguldak sıralamasına göre farklılık göstermektedir.

Türkiye'de açık iş sıralamasında Zonguldak'tan farklı olarak ilk on meslek içerisinde altı farklı meslek (Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Gaz altı Kaynakçısı, Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı ve Ön Muhasebeci) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Makineci (Dikiş)	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	Makineci (Dikiş)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Borverk (Bohrwerk) Operatörü	Ütücü
Ütücü	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Garson (Servis Elemanı)
El ve Makine Dikişçisi (Genel)	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)
İplik Temizleme İşçisi	Şoför-Yük Taşıma	Pazarlamacı
Kasiyer	Beden İşçisi (Genel)	Kalite Kontrolcü
Temizlik Görevlisi	Cnc Freze Tezgahı Operatörü	Temizlik Görevlisi
Bulaşıkçı (Stevard)	Kamyonet Şoförü	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Ön Muhasebeci	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Satış Danışmanı	Hemşire

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Ortacı/Ayakçı (Tekstil) ve Ütücü iken, erkeklerde Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Borverk (Bohrwerk) Operatörü ve Cnc Torna Tezgahı Operatörü yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Ütücü ve Garson (Servis Elemanı)dur. Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur.

Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebi Zonguldak ili ile karşılaştırıldığında birinci sırasında Makineci (Dikiş) mesleği aynı iken; Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) ile farklılık göstermektedir. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

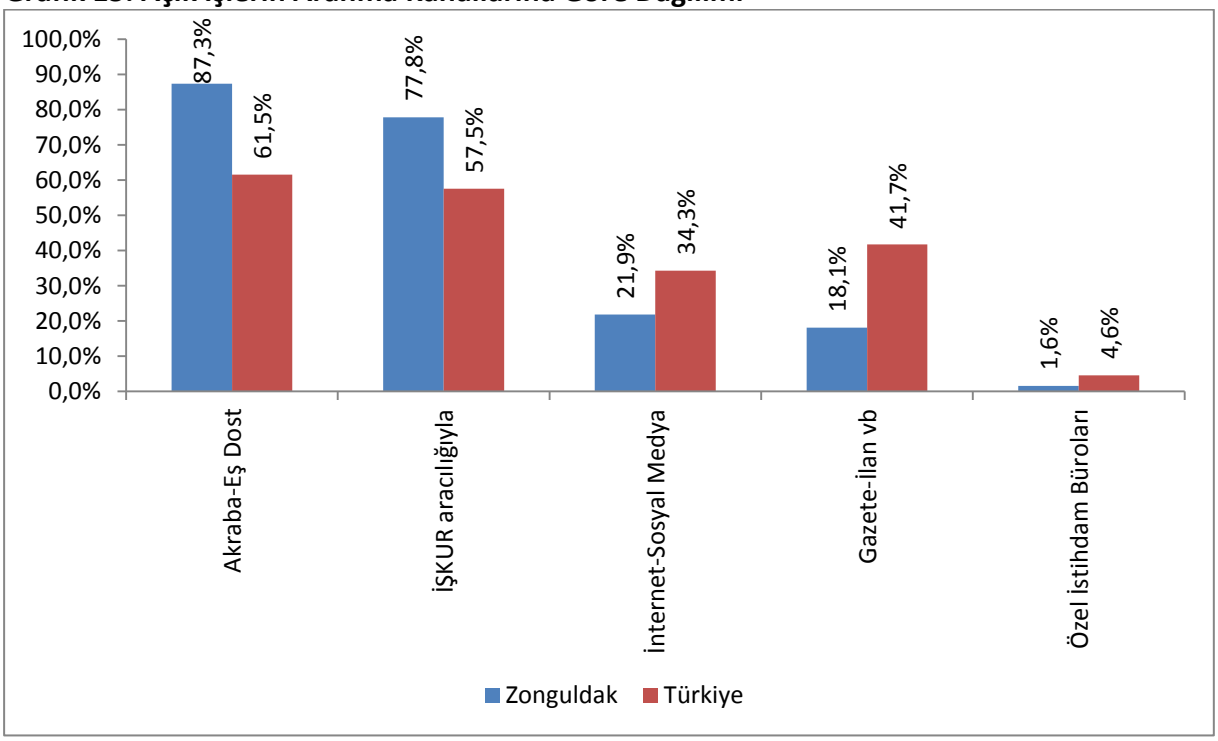

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Zonguldak ili Türkiye geneliyle benzerlik göstermektedir. Zonguldak ilinde ve Türkiye genelinde arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost, ikinci sırada İŞKUR yer almaktadır. Üçüncü sırada Zonguldak ilinde İnternet-Sosyal Medya arama kanalı yer alırken, Türkiye genelinde Gazete-İlan vb olduğu görülmektedir. Dördüncü sırada ise Zonguldak ilinde Gazete-İlan vb arama kanalı olduğu görülürken; Türkiye genelinde İnternet-Sosyal Medya arama kanalı yer almaktadır. Türkiye genelinde ve Zonguldak ilinde Özel İstihdam Büroları en az tercih edilen arama kanalıdır.

Zonguldak'ta ve Türkiye'de Akraba-Eş Dost arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi geleneksel akraba ilişkilerinin öneminin korunmasıdır. Zonguldak'ta 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 76,4 iken bu sene yaklaşık olarak 1,5 puan artarak yüzde 77,8'e çıkmıştır. İŞKUR'un payında yaşanan artışta son yıllarda işverenle geliştirdiği diyalog, istihdam ve teşvik paketleri, aktif ve pasif işgücü faaliyetlerinin tanıtımı, yüz yüze gerçekleştirilen işyeri ziyaretlerinin etkisi büyüktür. Ayrıca İş ve Meslek Danışmanlarının işverenleri mevzuat çerçevesinde bilgilendirmeleri ve taleplerini karşılamalarına sistemli olarak da yardımcı olmaktadır. Bu da her geçen yıl İŞKUR'un işverenler için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
İmalat	92,7%	20,3%	23,5%	77,7%	1,7%
İnşaat	96,1%	0,0%	2,0%	52,9%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	87,5%	11,4%	14,8%	80,7%	1,1%
Ulaştırma ve Depolama	37,5%	62,5%	68,8%	81,3%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	81,0%	33,3%	11,9%	95,2%	0,0%
Bilgi ve İletişim	100,0%	0,0%	80,0%	80,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	100,0%	14,3%	57,1%	85,7%	14,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Eğitim	41,7%	0,0%	20,8%	83,3%	4,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	33,3%	6,7%	6,7%	80,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	60,0%	40,0%	20,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**87,3%**	**18,1%**	**21,9%**	**77,8%**	**1,6%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında Zonguldak ilinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki firmalar açık işlerinin tamamını İŞKUR'dan

talep etmektedir. Ayrıca Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar. Türkiye genelinde açık işlerin tamamını İŞKUR aracılığı ile karşılama yoluna giden sektör bulunmazken; İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinin çoğu İŞKUR aracılığı ile eleman aranmaktadır.

Arama kanalları içerisinde yer alan Akraba-Eş Dost durumuna göre Zonguldak iline baktığımızda; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Bilgi ve İletişim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinin tamamı bu arama kanalını tercih etmektedir. Türkiye geneline baktığımızda Akraba-Eş Dost arama kanalının oransal olarak sektörlerin büyük bir çoğunluğu kullanmaktadır.

Özel İstihdam Bürolarını açık iş arama kanalı olarak Zonguldak ilinde en çok yüzde 14,3 oranında Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki firmalar kullanırken; Türkiye'de ise yüzde 35 ile Bilgi ve İletişim sektörü kullanmaktadır.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	84,4%	28,7%	9,7%	74,9%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	97,2%	3,4%	42,2%	80,5%	0,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	94,2%	32,2%	2,9%	89,4%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	76,7%	31,6%	13,3%	74,8%	3,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	81,2%	7,2%	18,9%	66,0%	9,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	60,3%	7,9%	37,8%	75,3%	8,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	86,9%	4,3%	17,6%	82,8%	0,0%
Genel Toplam	**87,3%**	**18,1%**	**21,9%**	**77,8%**	**1,6%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde oransal olarak en fazla Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanan meslek grupları sırasıyla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır. İŞKUR'u oransal olarak en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olanlar kullanmaktadırlar. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olan işverenlerin bir kısmının üzerinde halen İŞKUR 'a kayıtlı olan işsizlerin vasıfsız mesleklerde olduğu düşüncesi ile vasıflı olan kişilerin İŞKUR 'a gerek duymadan iş bulabileceğini düşünmesidir. Oysaki yıllar itibariyle bakıldığında İŞKUR 'un genel itibariyle aranma

kanalları oranında artış olduğu gözlenmektedir. Bu oranların diğer meslek gruplarına da yayılması için saha çalışmalarında Kurumun kendi daha iyi ifade etmesi ve ayrıca iş arayan ve işverenlerin bilinçlendirilmesi noktasında Kurumsal olabilecek tüm materyallerden faydalanılması bu oranların artışını sağlayacağı öngörülmektedir.

Özel İstihdam Büroları sadece dört meslek grubu için arama kanalı olarak kullanılmaktadır. Bunlar ise sırasıyla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek mensupları gruplarıdır. Bu durum göstermektedir ki özel istihdam büroları daha çok nitelik gerektiren meslekler için arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Makineci (Dikiş)	88,1%	27,8%	4,0%	68,2%	0,0%
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	100,0%	54,2%	5,1%	86,4%	0,0%
Ütücü	100,0%	42,6%	5,3%	100,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	84,0%	48,0%	8,0%	100,0%	0,0%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	100,0%	0,0%	89,8%	100,0%	0,0%
Borverk (Bohrwerk) Operatörü	100,0%	0,0%	88,4%	100,0%	0,0%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	100,0%	0,0%	86,7%	100,0%	6,7%
Satış Danışmanı	71,4%	14,3%	14,3%	71,4%	7,1%
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	100,0%	0,0%	14,3%	64,3%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	100,0%	22,9%	0,0%	53,3%	0,0%
Diğer Meslekler	82,5%	9,4%	24,9%	75,1%	2,5%
Genel Toplam:	**87,29%**	**18,12%**	**21,85%**	**77,82%**	**1,61%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde en çok açık işi olan mesleklerin aranma kanallarının oransal sıralamasında Akraba-Eş Dost birinci sırayı, İŞKUR aracılığıyla ikinci sırayı, İnternet-Sosyal Medya üçüncü sırayı almaktadır. Ütücü, Garson (Servis Elemanı), Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Borverk (Bohrwerk) Operatörü, Cnc Torna Tezgahı Operatörü mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 kullanılmıştır. İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Özel İstihdam Büroları en az tercih edilen arama kanalıdır. Satış Danışmanı mesleğinde eleman aranırken Özel İstihdam Bürosu kullanılma oranı sadece yüzde 7,1'dir.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4 Yaş	5-9 Yaş	10-14 Yaş	15-19 Yaş	20-24 Yaş	25+ Yaş
Akraba-Eş Dost	93,9%	69,9%	95,9%	76,2%	86,3%	91,0%
Gazete-İlan vb.	29,9%	5,0%	3,1%	25,9%	19,5%	2,2%
İnternet-Sosyal Medya	10,1%	23,4%	33,8%	38,5%	27,4%	29,8%
İŞKUR aracılığıyla	77,3%	73,5%	74,9%	66,4%	88,3%	88,8%
Özel İstihdam Büroları	0,4%	1,8%	1,0%	9,2%	0,0%	4,5%
Genel Toplam	**39,2%**	**17,5%**	**14,1%**	**7,9%**	**14,8%**	**6,5%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 25 ve üzeri yaştaki firmalar, ikinci sırada 20-24 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 0-4 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 10-14 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya ve Özel istihdam Bürolarını tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 15-19 yaş arası firmalardadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Zonguldak			Türkiye		
	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	33,0%	20,1%	46,9%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	20,8%	27,2%	52,0%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	14,6%	8,9%	76,5%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	35,4%	21,2%	43,4%	70,4%	12,3%	17,3%
Özel İstihdam Büroları	35,9%	28,2%	35,9%	56,7%	21,6%	21,7%
Genel Toplam	**37,2%**	**18,8%**	**44,0%**	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

Kaynak: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Zonguldak ili farklılık göstermektedir. Zonguldak'ta arama kanallarına göre 90 gün ve daha uzun sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'de ise 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. Zonguldak'ta 90 gün ve daha uzun sürede aranan açık işler internet-sosyal medya arama kanalı ile aranmaktadır. Türkiye'de ise 0- 30 gün arası aranan açık işler İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Zonguldak 'ta bir açık iş için 90 gün ve daha uzun süredir eleman aranıyor ve bulunamıyorsa ya

işveren aradığı kriterler de birini bulunamıyordur ya da bu mesleği icra edecek kişinin olmaması bu sürenin uzamasına neden olduğu öngörülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Zonguldak			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	96,3%	90,2%	78,0%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	60,0%	8,3%	7,6%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	11,9%	35,4%	8,5%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	89,6%	79,0%	69,2%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	2,1%	1,8%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	**19,5%**	**47,2%**	**33,4%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

Kaynak: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve Gazete-İlan vb., arama kanallarına göre Zonguldak'ta en fazla kadınlar aranmaktayken; Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Zonguldak'ta en fazla erkekler aranırken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. Özel İstihdam Büroları kullanılarak aranan açık işlerde Zonguldak'ta en fazla erkekler, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	94,7%	78,3%	66,7%	77,7%
Gazete-İlan vb	21,1%	20,3%	30,3%	23,1%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	40,5%	6,1%	24,8%
İŞKUR aracılığıyla	57,8%	79,7%	97,0%	81,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	4,3%	3,0%	3,3%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 17,5'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 22'sinde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık beşte biri bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Zonguldak ili açık işlerinde arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost tercih edilirken, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman arama en az tercih edilen yöntemdir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 81'lik kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde

77,7 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 57'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 15,7'sinde kadın eleman arandığı, yüzde 27,3'ünde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 79,7'si İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 94,7'lik oranıyla Akraba-Eş Dost'tur. İnternet-Sosyal Medya kanalıyla kadın elemanın hiç aranmadığı dikkat çekmektedir.

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Zonguldak'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Zonguldak geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaştığı söylenebilir.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	98,3%	94,6%	100,0%	97,9%
Gazete-İlan vb	53,6%	2,7%	0,0%	22,8%
İnternet-Sosyal Medya	20,1%	19,0%	16,7%	18,7%
İŞKUR aracılığıyla	95,0%	78,4%	91,6%	89,6%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	16,2%	0,0%	4,1%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 20,9'u part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 15,2'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Zonguldak genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman arama en az tercih edilen yöntemdir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 97,9'luk kısmının Akraba-Eş Dost arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 89,6 ile İŞKUR takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 41,4'ünde cinsiyet tercihi olarak kadın eleman, yüzde 25,5'inde erkek eleman, yüzde 33,1'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamına yakınını Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aramaktadır. Bunu yüzde 95 ile İŞKUR arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman arama yolunda

ise yüzde 94,6'lık bir oranla Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Özel İstihdam Büroları kanalıyla kadın elemanın hiç aranmadığı dikkat çekmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	67,0%	95,1%	79,0%	84,8%
Gazete-İlan vb	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	33,0%	53,1%	0,0%	20,3%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	90,3%	51,8%	67,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	4,8%	0,0%	1,8%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 24,2'si ihracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 7,6'sı ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğinde; Zonguldak genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise İŞKUR gelmektedir ihracat yapan işyerlerinde Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman arama en az tercih edilen yöntemdir.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 84,8'lik kısmının Akraba-Eş Dost arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 67 ile İŞKUR takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 61,1'inde cinsiyet tercihi yapılmadığı görülmekteyken; yüzde 37,1'inde tercih olarak erkek eleman , yüzde 1,8'inde kadın elemanın tercih edildiği görülmektedir.

Kadınların tercih edildiği açık işlerde en fazla İŞKUR aracılığı ile eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 67ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda ise yüzde 95,1'lik bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 79'luk bir oranı Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	96,1%	89,2%	77,6%	86,5%	100,0%	97,3%	100,0%	97,8%
Gazete-İlan vb	61,5%	9,4%	7,2%	19,1%	19,9%	0,0%	25,0%	4,3%
İnternet-Sosyal Medya	11,6%	39,4%	8,2%	22,8%	19,9%	5,3%	25,0%	8,5%
İŞKUR aracılığıyla	89,9%	86,7%	69,6%	81,3%	80,1%	21,2%	50,0%	30,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	2,4%	1,8%	1,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'taki açık işlerin yüzde 93'ü daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 86,5 ile Akraba-Eş Dost ve yüzde 81,3 ile İŞKUR'dur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 97,8'inde Akraba-Eş Dost ve yüzde 30'unda İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 93,2'lik kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 81 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. İŞKUR'un daha önce hizmetlerinden yararlananların açık iş arama durumunda, oranı cinsiyet olarak fark etmez denilen açık işler düşürmüştür. Fark etmez seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlanmayanlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlananlardan daha düşüktür. Bu durum açık iş olan mesleğin yapısından kaynaklanabilir. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığını görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Zonguldak'ta 691 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum, Proje Tabanlı Çalışma, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Hesap Yapabilme, Bilgisayar Kullanımı, Satış ve Pazarlama ve Yabancı Dil Becerisi gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve ikinci öncelikli beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olduğu gibi, fark etmez eleman talebi de aynı şekilde sıralanmaktadır. Kadınlarda ikinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışmasına Uyum ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Proje Tabanlı Çalışma, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ile Hesap Yapabilme ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ile Bilgisayar kullanımı, İmalat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İnşaat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Toptan ve perakende ticaret sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Bilgi ve iletişim sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe Bilgisayar kullanımı, Satış ve Pazarlama Becerisi ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Eğitim sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektöründe İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İletişim ve İfade Yeteneğidir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundaki açık işlerden ise öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Takım Çalışmasıdır.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 10 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 10 mesleğin 7'sinde ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, 1 meslekte Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 1 meslekte İletişim ve İfade Yeteneği, 1 meslekte Proje Tabanlı Çalışma becerisi ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan Makineci (Dikiş) mesleğinde sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve İletişim ve İfade Yeteneği; Ortacı/Ayakçı (Tekstil) mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması; Ütücü mesleğinde ağırlıklı olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ,Garson (Servis Elemanı) mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe , İletişim ve İfade Yeteneği ve Takım Çalışması en fazla aranan beceriler olmuştur. Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü) mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Proje Tabanlı Çalışma, Borverk (Bohrwerk) Operatörü mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Proje Tabanlı Çalışma ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Cnc Torna Tezgahı Operatörü mesleğinde Proje Tabanlı Çalışma, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Satış Danışmanı mesleğinde İletişim ve İfade Yeteneği, Satış ve Pazarlama Becerisi ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Şoför-Yük Taşıma mesleğinde Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ve Satış ve Pazarlama Becerileri öne çıkmıştır. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir. Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde küçük farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Zonguldak genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" ikinci sırada "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" tir. Akraba-Eş Dost, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında

ilk üç sıradaki beceriler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Gazete-İlan vb. ve Özel İstihdam Büroları arama kanallarında öne çıkan beceri yine Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 44'ünün 90 gün ve üzeri günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Zonguldak ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Yabancı Dil olurken, 31-89 gün arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Satış ve Pazarlama Becerisi ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih Proje Tabanlı Çalışmadır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Grafik 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

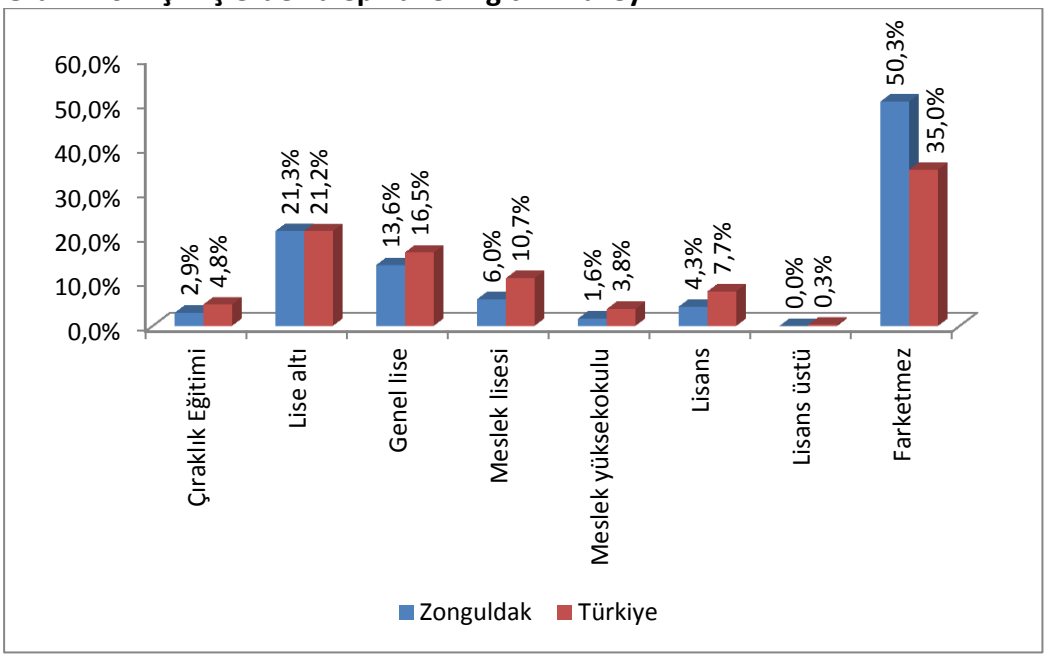

Kaynak: İPA 2015

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak'ta açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Zonguldak'ta açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Zonguldak ile Türkiye genelinde açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyleri sırasıyla Fark Etmez, Lise Altı Ve Genel Lise, Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve Meslek Yüksek Okuludur. Zonguldak ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak'ta en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Farketmez	44,4%	46,8%	58,7%	50,3%
Lise Altı	36,9%	18,7%	15,8%	21,3%
Genel Lise	17,2%	14,6%	10,2%	13,6%
Meslek Lisesi	0,7%	8,4%	5,6%	6,0%
Lisans	0,0%	3,5%	8,0%	4,3%
Çıraklık Eğitimi	0,0%	6,2%	0,0%	2,9%
Meslek Yüksekokulu	0,7%	1,9%	1,7%	1,6%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 47,2'ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 44,4 ile fark etmez, bunu takiben yüzde 36,9 ile lise altı olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 46,8 ve bunu takiben yüzde 18,7 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha düşüktür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Lisans Üstü	Fark etmez
İmalat	0,2%	22,5%	6,8%	5,7%	0,7%	1,0%	0,0%	63,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	18,2%	13,6%	31,8%	2,3%	3,4%	2,3%	0,0%	28,4%
İnşaat	0,0%	47,1%	9,8%	2,0%	0,0%	5,9%	0,0%	35,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	33,3%	16,7%	4,8%	4,8%	4,8%	0,0%	35,7%
Eğitim	0,0%	0,0%	45,8%	4,2%	8,3%	29,2%	0,0%	12,5%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	6,3%	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	35,7%	7,1%	0,0%	57,1%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	0,0%	13,3%	0,0%	20,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	40,0%	0,0%	40,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**2,9%**	**21,3%**	**13,6%**	**6,0%**	**1,6%**	**4,3%**	**0,0%**	**50,3%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde, İmalat, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi Fark etmez iken, Toptan ve Perakende Ticaret, Eğitim ve Bilgi ve İletişim sektöründe genel lise, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe Genel Lise ve Çıraklık Eğitim, İnşaat sektöründe lise altı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise meslek lisesi eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Farketmez
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,8%	25,6%	8,9%	1,3%	0,0%	0,0%	63,4%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,1%	20,8%	4,3%	7,9%	0,5%	0,0%	60,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	26,9%	21,6%	0,0%	0,0%	0,0%	51,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	3,3%	26,8%	33,3%	0,0%	3,3%	0,0%	33,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7,1%	7,1%	33,6%	28,1%	4,8%	4,7%	14,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	21,2%	5,3%	70,9%	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	8,7%	60,8%	4,3%	17,2%	4,5%	4,5%
Genel Toplam	**2,9%**	**21,3%**	**13,6%**	**6,0%**	**1,6%**	**4,3%**	**50,3%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez ve genel lisedir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanları meslek grubunda en fazla talep edilen eğitim düzeyi genel lisedir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ise en fazla talep edilen eğitim düzeyi Lisanstır. Meslek gruplarının hiçbirinde eğitim düzeyi olarak lisansüstü tercih edilmemiştir.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Farketmez	87,2%	16,7%	25,6%	77,0%	0,3%
Lise Altı	96,6%	35,4%	6,1%	79,8%	0,0%
Genel Lise	84,7%	11,8%	21,9%	71,0%	1,1%
Meslek Lisesi	66,1%	2,6%	36,4%	87,5%	7,3%
Lisans	76,5%	10,1%	44,6%	65,3%	17,3%
Çıraklık Eğitimi	90,0%	0,0%	0,0%	95,0%	5,0%
Meslek Yüksekokulu	91,0%	0,0%	36,1%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**87,3%**	**18,1%**	**21,9%**	**77,8%**	**1,6%**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR ve İnternet-Sosyal Medya arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Çıraklık Eğitim ve Meslek lisesi eğitim düzeylerinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Genel lise ve lise altı eğitim düzeylerinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Zonguldak genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Farketmez	26,4%	16,6%	57,0%
Lise Altı	42,7%	28,7%	28,6%
Genel Lise	58,9%	20,5%	20,6%
Meslek Lisesi	41,5%	14,6%	43,9%
Lisans	58,7%	7,2%	34,1%
Çıraklık Eğitimi	20,0%	10,0%	70,1%
Meslek Yüksekokulu	73,1%	9,0%	17,9%
Genel Toplam	**37,2%**	**18,8%**	**44,0%**

Kaynak: İPA 2015

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Zonguldak'ta Meslek Yüksekokulu, Genel Lise, Lisans ve Lise altı eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Meslek Lisesi, Çıraklık Eğitim ve eğitim düzeyinin fark etmediği eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Zonguldak ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini uzun vadede aramaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	24,8%	21,8%	53,3%
İnşaat	68,6%	19,6%	11,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	54,5%	14,8%	30,7%
Ulaştırma ve Depolama	25,0%	0,0%	75,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	47,6%	7,1%	45,2%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	28,6%	42,9%	28,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Eğitim	79,2%	4,2%	16,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	20,0%	80,0%	0,0%
Genel Toplam	**37,2%**	**18,8%**	**44,0%**

Kaynak: İPA 2015

Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha uzun sürebilmektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde işlerin kapatılması diğer sektörlere göre daha kısa sürebilmektedir.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	22,0%	28,2%	49,8%
5-9	57,6%	10,3%	32,1%
10-14	37,5%	15,4%	47,1%
15-19	46,5%	3,7%	49,8%
20-24	49,1%	4,9%	46,0%
25+	34,3%	43,3%	22,4%
Genel Toplam	**37,2%**	**18,8%**	**44,0%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 0-4 yaş arası işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 49,8'ini 90 gün ve üzeri, yüzde 28,2'sini 31-89 gün arası, yüzde 22'sini 0-30 gün arası arandığı gözlemlenmiştir. 5-9 yaş arası işyerlerinin açık işlerini yüzde 57,6'sını 0-30 gün arası, yüzde 32,1 90 gün ve üzeri, yüzde 10,3'ünü 31-89 gün arası arandığı görülmektedir. Bu doğrultuda 5-9 yaş arası işyerlerinin açık işlerini 0-4 yaş arası işyerlerine kıyasla daha kısa sürede karşıladığı söylenebilmektedir.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	69,5%	17,4%	13,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	73,2%	15,1%	11,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14,5%	46,6%	38,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	59,4%	11,0%	29,6%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33,9%	12,9%	53,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	47,7%	9,4%	42,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	29,1%	20,1%	50,7%
Genel Toplam	**37,2%**	**18,8%**	**44,0%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 90 gün ve üzeri günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 90 gün ve üzerinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Grafik 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

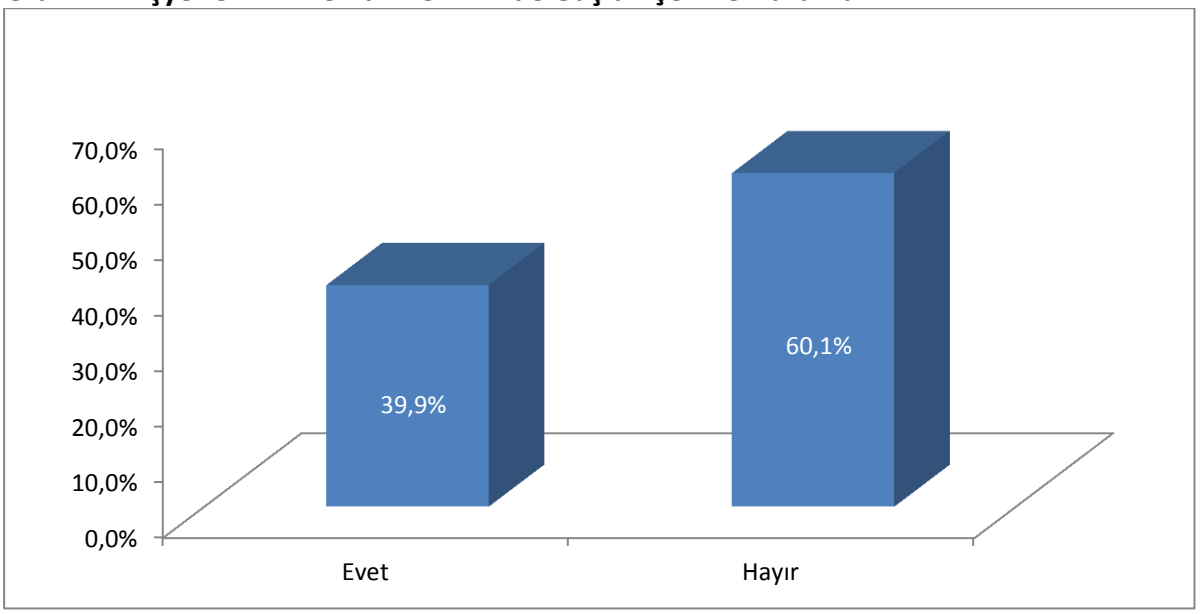

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 39,9'u eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Zonguldak ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta Türkiye geneline göre oldukça sıkıntı çekmektedir.

İşyerlerinin yüzde 39,9'unun aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Zonguldak ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulmakta zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	34	14	41,9%	30	9	31,0%
İmalat	159	81	51,0%	156	95	60,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2	0	0,0%	2	1	50,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2	2	100,0%	1	0	0,0%
İnşaat	142	53	37,6%	126	38	30,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	263	103	39,3%	256	92	36,1%
Ulaştırma ve Depolama	47	13	27,7%	49	10	20,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	65	30	46,9%	61	30	49,2%
Bilgi ve İletişim	10	5	50,0%	9	4	44,4%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	1	16,7%	3	2	66,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	2	100,0%	2	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	28	14	50,0%	29	11	37,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	27	9	32,0%	23	2	9,1%
Eğitim	53	23	43,4%	50	21	42,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	22	16	72,7%	23	15	65,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	0	0,0%	3	1	33,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	26	10	38,5%	23	6	26,1%
Genel Toplam	892	377	42,3%	846	338	39,9%

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri İmalat sektöründedir. Bu sektörü sırası ile Toptan Ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile İmalat sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 46 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 10 oranında olan 39 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle geçtiğimiz sene temininde güçlük çektiğini belirten her 10 işyerinden bir tanesi işgücü bulmakta artık güçlük yaşamamaktadır.

2014 yılı İPA çalışmasında Zonguldak'taki işyerlerinin yüzde 42,3'ünün eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 2 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 2,4 puanlık bir azalışla yüzde 39,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği

gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 10 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. İşgücü piyasası araştırma kapsamında bu iki sektördeki işyerleri sayısının az olması ve bu işyerlerinin 2014 yılı içerisinde tamamının eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiş olması sebebiyle 2014 yılı oranı yüksek çıkmıştır. Daha sonra sırayı İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü almaktadır. İşyeri sayısında yüzde 77,7'lik bir azalış gerçekleşen söz konusu sektörde 22,9 puanlık bir azalışla yüzde 9,1 oranında işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Zonguldak'ta geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	27	23
Hizmet ve Satış Elemanları	112	60
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	51	69
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0
Profesyonel Meslek Mensupları	90	38
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	381	216
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	106	43
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	411	242
Yöneticiler	4	0
Genel Toplam	1.186	691

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde bin 186 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 34,7'lik pay ve 411 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 32,1'lik pay ve 381 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde

Çalışanlar ve yüzde 9,4'lük pay ve 112 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler ayrı tutulmak üzere benzer bir sıralama söz konusudur. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu açık işlerde yüzde 10'luk pay ve 69 kişi ile üçüncü sırada yer alırken, temininde güçlük çekilen kişilerde yüzde 4,3'lik pay ve 51 kişi ile dokuz meslek grubu içerisinde altıncı sırada yer almaktadır.

Nitelik gerektirmeyen mesleklerde elemen temininde güçlük çekilme durumunun açık işlere göre düşük olması bir kez daha mesleki ve teknik eğitimin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Zonguldak ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Grafik 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

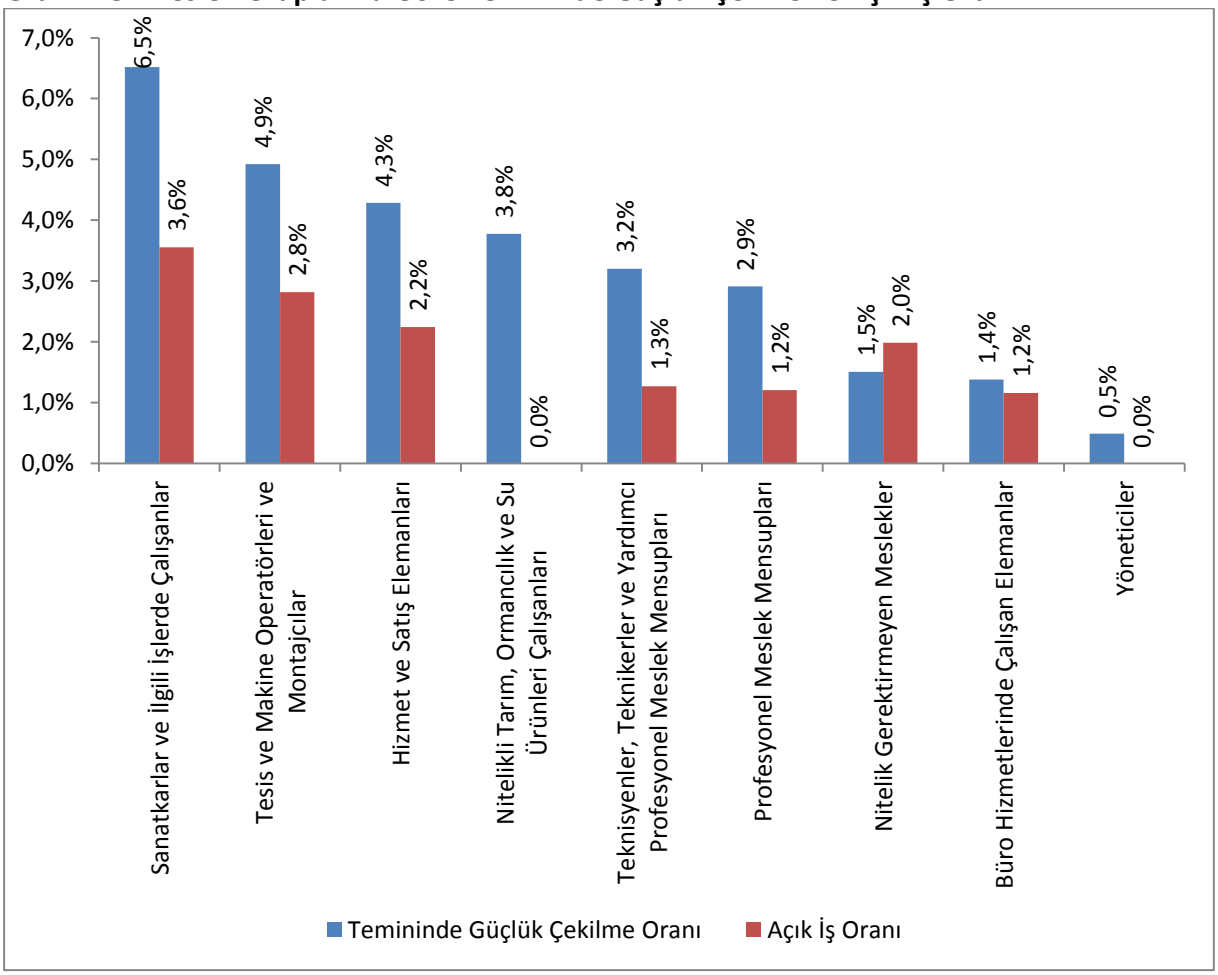

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Zonguldak'ta sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çalışanların yüzde 6,5'inde temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 6,7 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA'da sırayı yüzde 4,9 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu ve yüzde 4,3 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum yüzde 2,9 ile altıncı sırada olan Profesyonel Meslek Mensupları grubunun 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 4 ile dördüncü sırada yer almasıdır. Bu durum söz konusu grup çalışanlarının temini konusunda sıkıntı yaşamadığı ya da işverenlerin teminde güçlük çektikleri işgücünü meslek genellemesi yapmadan doğru ifade ettiği anlamlarına gelmektedir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Makineci (Dikiş)	15,7%
Madenci (Genel)	3,7%
Vinç Operatörü	2,5%
Satış Danışmanı	2,2%
Garson (Servis Elemanı)	2,1%
Pazarlamacı	2,0%
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	1,8%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	1,6%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1,6%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	1,6%
Diğer Meslekler	65,1%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Zonguldak'ta eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

Makineci (Dikiş)mesleği yüzde 15,7'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan ikinci meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 4 tanesi ortaktır. Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Zonguldak işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

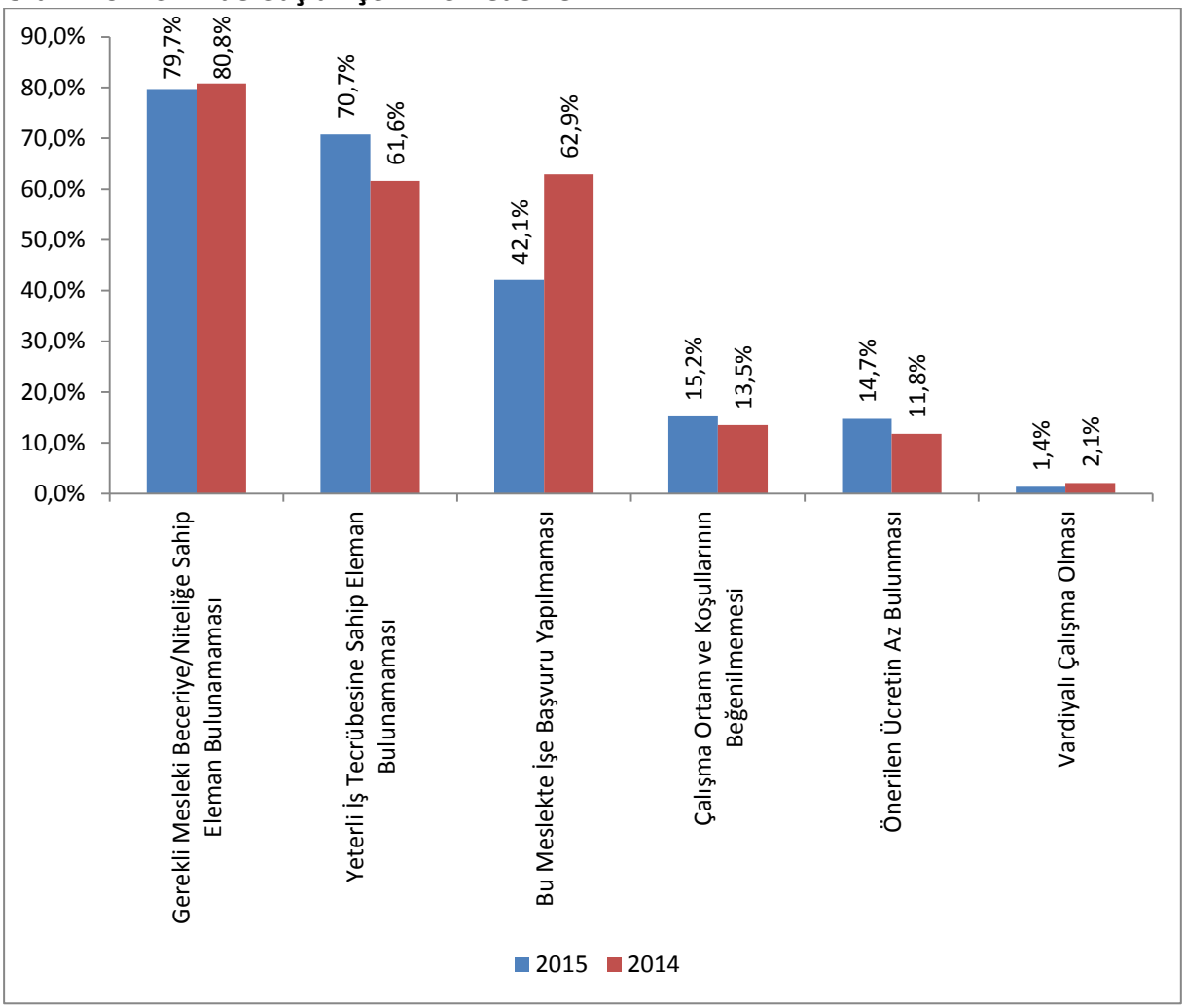

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 62,9'i söz

konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 20,8 puanlık bir azalışla yüzde 42,1'i işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 9,1 puanlık artışla yüzde 70,7 işveren tarafından işaretlenen "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması", 2,9 puanlık artışla yüzde 14,7'si işveren tarafından işaretlenen "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve 2,7 puanlık artışla yüzde 15,2'si işveren tarafından işaretlenen "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 80,8'i Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 1,1 puanlık bir azalışla yüzde 79,7 oranında işaretlenmiştir.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

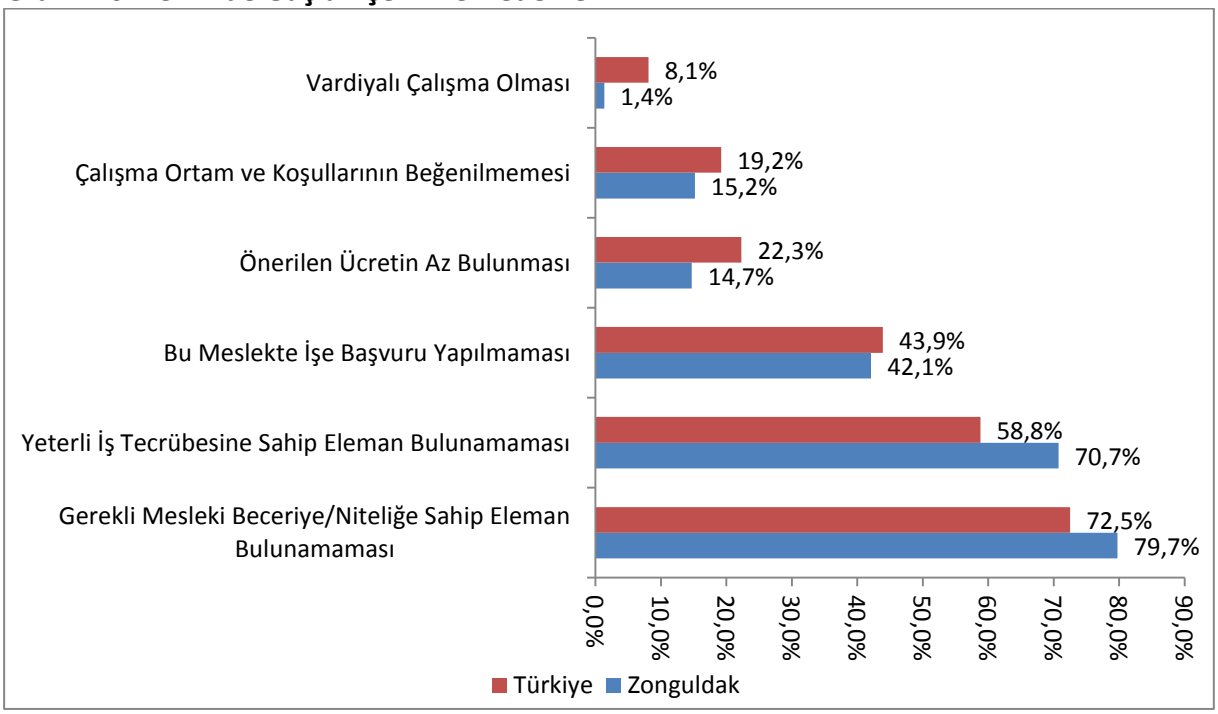

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Zonguldak ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Zonguldak'ta işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Zonguldak'ı Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 7,6 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması", ikincisi de 4 puanlık farkla "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Zonguldak'taki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde

karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

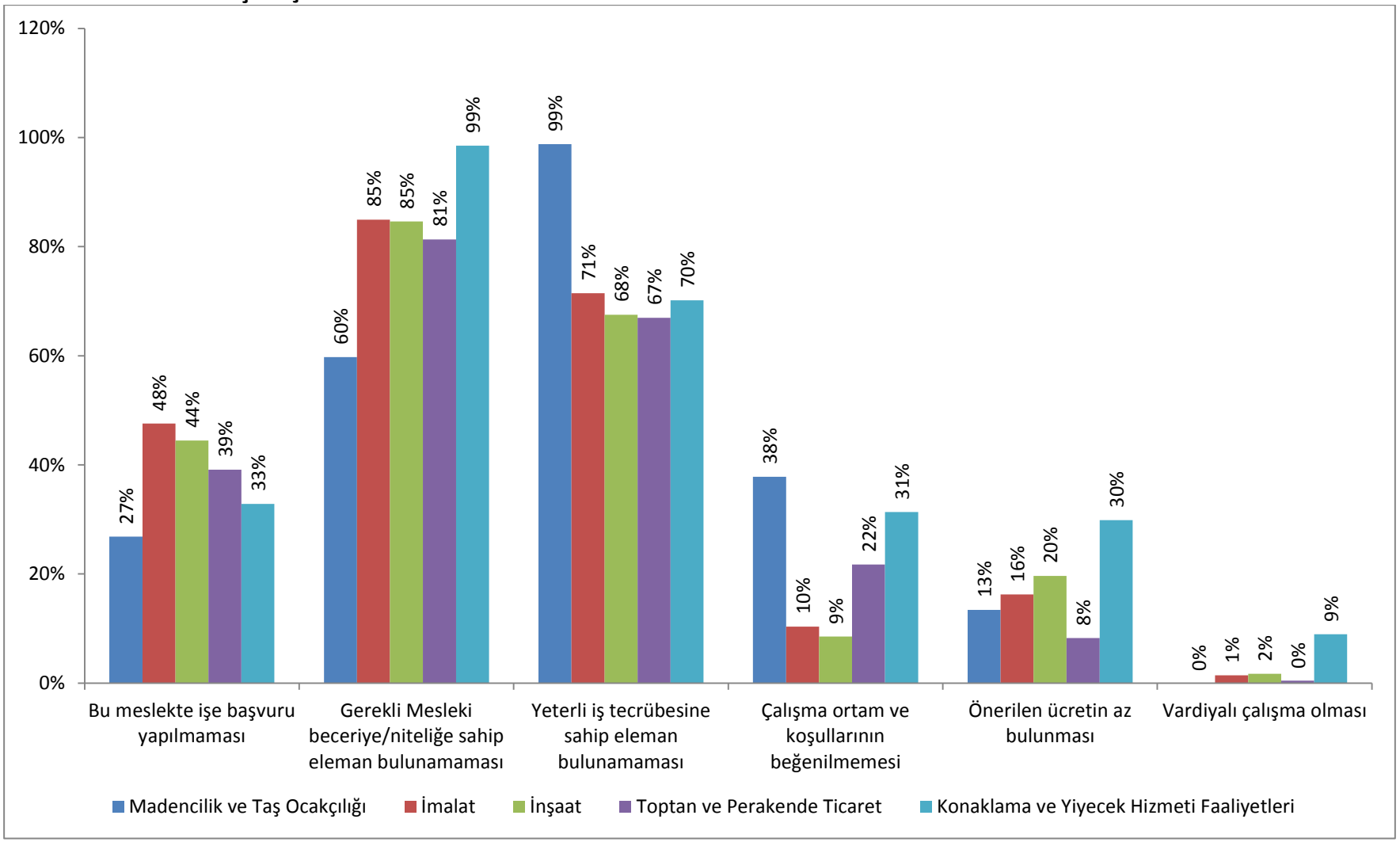

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende ve Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her dört sektörde de sırayı "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleri takip etmektedir. Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedenleri gelmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde "Vardiyalı Çalışma Olması" özellikle Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Toptan ve Perakende sektörlerinde faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" nedeni Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işverenler tarafından daha çok işaretlenmiştir.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Makineci (Dikiş)	46%	91%	69%	14%	20%	0%
Madenci (Genel)	29%	24%	100%	24%	24%	0%
Vinç Operatörü	0%	49%	93%	35%	0%	0%
Satış Danışmanı	23%	69%	62%	23%	4%	0%
Garson (Servis Elemanı)	40%	92%	80%	32%	40%	0%
Pazarlamacı	8%	96%	96%	37%	42%	0%
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	100%	75%	50%	0%	0%	0%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	58%	89%	89%	21%	26%	0%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	10%	90%	95%	10%	10%	0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	32%	95%	68%	21%	0%	0%
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	18%	88%	76%	0%	0%	0%
Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü	12%	6%	94%	0%	0%	0%
Elektrikçi (Genel)	37%	75%	75%	12%	25%	0%
Ön Muhasebeci	20%	87%	80%	13%	0%	0%
Şoför-Yük Taşıma	33%	60%	73%	20%	7%	0%
Pişirici (Ekmek)	40%	93%	60%	7%	7%	7%
Hamurkar	67%	80%	67%	7%	0%	7%
Beton ve Betonarme Kalıpçısı	64%	65%	51%	0%	0%	0%
Borverk (Bohrwerk) Operatörü	14%	93%	93%	0%	0%	0%
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	100%	100%	84%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Makineci (Dikiş) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır. Yine aynı şekilde Satış Danışmanı,Garson (Servis Elemanı), Satış Temsilcisi/Plasiyer, Ön Muhasebeci, Pişirici (Ekmek), Hamurkar ve Beton ve Betonarme Kalıpçısı mesleklerinde de Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması temininde güçlük yaşanmasına sebep olmaktadır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir. Bununla beraber çalıştırılacak Madenci (Genel) ve Vinç Operatörü mesleklerinde yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Temininde güçlük çekilme nedeni olarak tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfa giren işyerlerindeki bu mesleklerde çalıştırılacak elemanın mesleki bilgisinden çok mesleki deneyimi ön plana çıkmaktadır.

Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü, Borverk (Bohrwerk) Operatörü ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Çalışanlara Yönelik Eğitim	26%	74%
Eleman Talebi	52%	48%
İEP	67%	33%
İşveren Danışmanlığı	47%	53%
Kısa Çalışma Ödeneği	100%	0%
Kurs	37%	63%
Mevzuat Danışmanlığı	49%	51%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre Eleman Talebi, İşbaşı Eğitim Programları, Kısa Çalışma Ödeneği hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. İşveren Danışmanlığı ve Mevzuat Danışmanlığı hizmetlerinden faydalanma konusunda işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri işgücü temininde güçlük çeken işyerlerinden düşük puanlık farklarla daha fazla faydalandığı görülmektedir. Temininde güçlük çeken ve çekmeyen işyerlerinde Kısa çalışma ödeneği haricindeki İŞKUR hizmetlerinin tümünden belirli oranlarda faydalanılmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekmeyen işverenlerin, güçlük çeken işverenlere göre daha fazla faydalandığı hizmetler Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Mesleki Eğitim (Kurs) olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük çekmeyen işverenlerin, güçlük çeken işverenlere göre Çalışanlara Yönelik Eğitim ve Kurs hizmetinden daha fazla faydalandıklarının bir göstergesidir. İşgücü temininde güçlük çeken işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre daha fazla faydalandığı hizmetler İşbaşı Eğitim Programı(İEP) ve Kısa Çalışma Ödeneği olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük çeken işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre İşbaşı Eğitim Programı(İEP) ve Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinden daha fazla faydalandıklarını göstermektedir.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5	12	18
İmalat	22	12	34
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1	0	1
İnşaat	3	4	7
Toptan ve Perakende Ticaret	18	47	65
Ulaştırma ve Depolama	4	7	11
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	15	12	27
Bilgi ve İletişim	0	2	2
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	8	9
Eğitim	1	1	2
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6	2	8
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	**78**	**109**	**187**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 39,9'u eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 22,1'inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 41,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran İmalat ticaret sektöründe yüzde 64,7, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe

yüzde 55,6'dır. Bilgi ve İletişim sektöründe ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Grafik 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

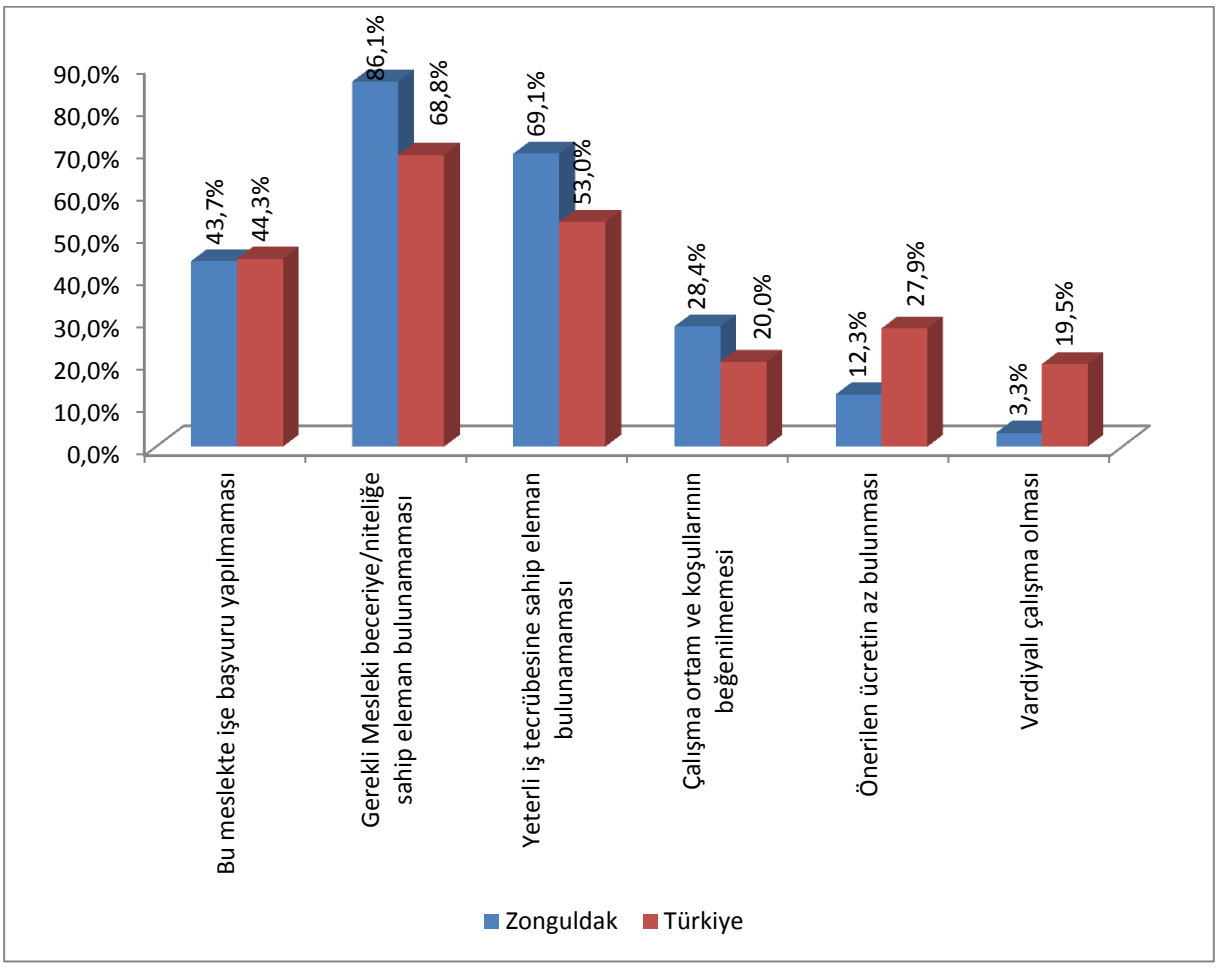

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük

çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 8,1'dir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Zonguldak'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekme nedenleri arasında en düşük oran vardiyalı çalışma olup Türkiye geneli sıralamasıyla da benzeşmektedir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektörler	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
İmalat	30	21	51
İnşaat	0	2	2
Toptan ve Perakende Ticaret	3	6	9
Ulaştırma ve Depolama	1	1	2
Genel Toplam	**34**	**30**	**64**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak ilinde işyerlerinin yüzde 39,9'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 7,5'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 53,1'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Zonguldak'ta ihracat yapan işyerlerinden sadece inşaat sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Grafik 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

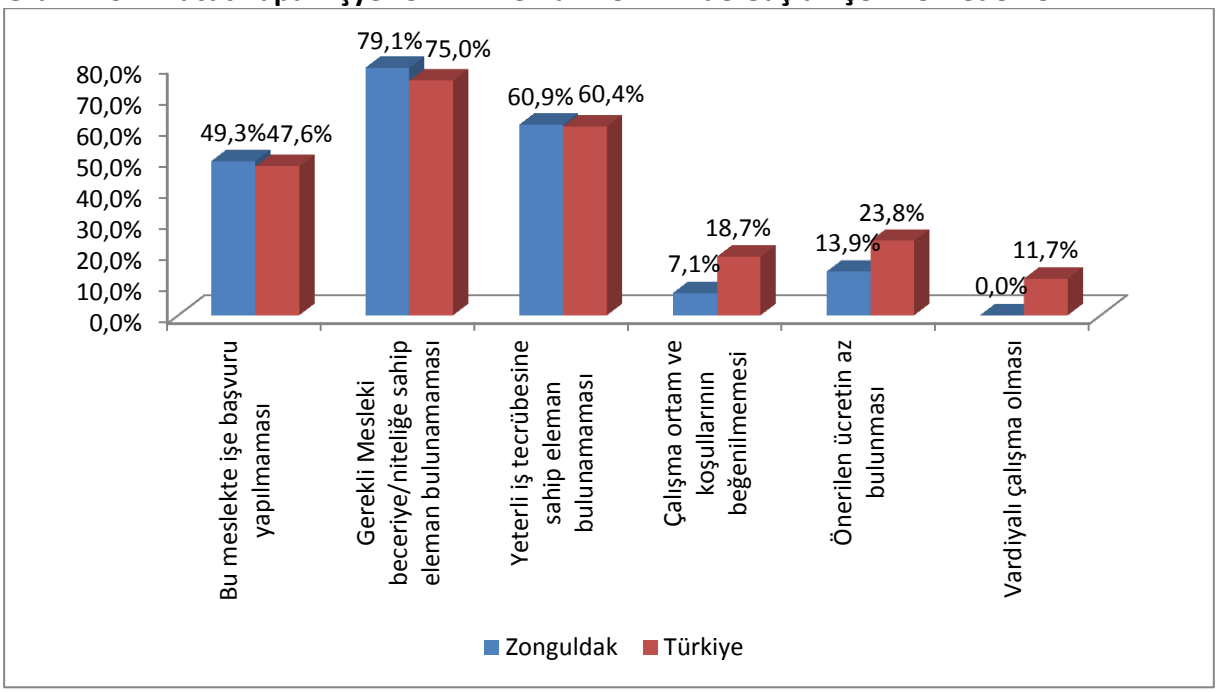

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Zonguldak ili sıralaması birbirine benzerdir.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	2	3
İmalat	18	8	26
İnşaat	3	5	8
Toptan ve Perakende Ticaret	10	9	19
Ulaştırma ve Depolama	2	8	10
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3	6	9
Bilgi ve İletişim	1	2	3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0	1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	2	3
Eğitim	7	8	15
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4	2	6
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	**51**	**54**	**105**

Kaynak: İPA 2015

Zonguldak'ta işyerlerinin yüzde 39,9'u eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 12,4'ünün part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 48,6'sı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Zonguldak'ta Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde belirli oranlarda güçlük çektiği görülmektedir.

Grafik 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

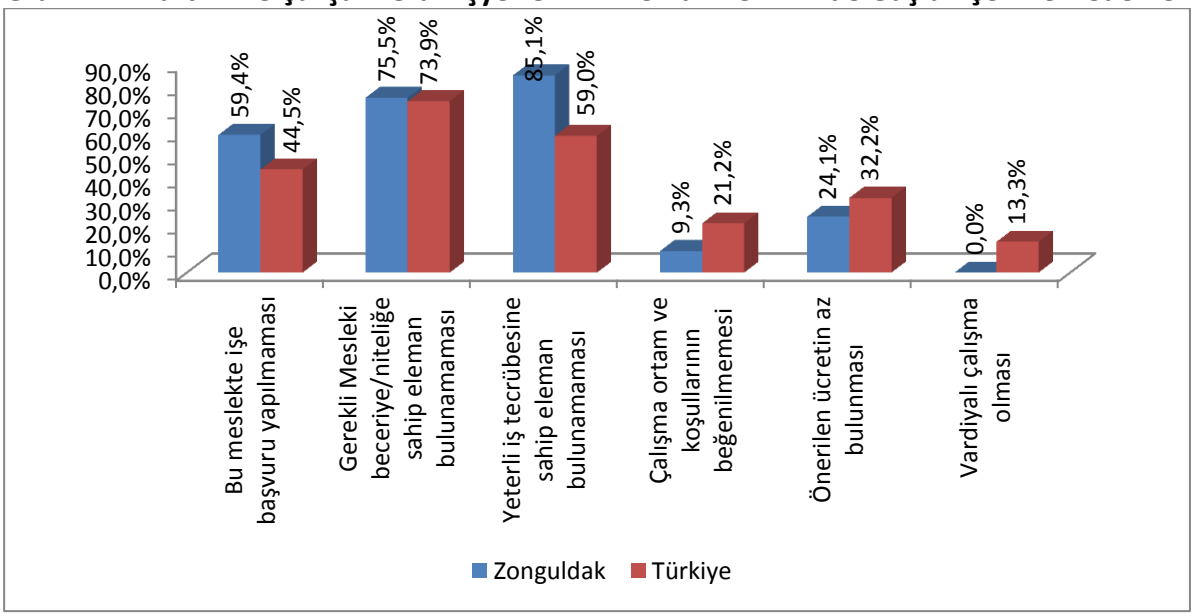

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Zonguldak ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Zonguldak ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Vardiyalı çalışma olması seçeneği hiç belirtilmemiştir. Çalışma ortam koşullarının beğenilmemesi ise Türkiye geneline göre düşüktür.

İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,4%
İhracat Yapan İşyerleri	4,1%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	4,9%
Genel Toplam	**4,8%**

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Zonguldak'ta vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,4 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 4,1, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 4,9 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,8'dir. Part-time Çalışanı Olan İşyerleri kapasitelerini arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri Zonguldak ili Türkiye ortalamasının altında iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Zonguldak'ta istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Zonguldak, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	10	66,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	6	46,2%
İnşaat	296	15,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	133	9,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	27	7,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	312	7,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	7,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	72	5,0%
İmalat	730	4,9%
Bilgi ve İletişim	10	4,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16	1,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4	1,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2	0,2%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%
Eğitim	-76	-6,1%
Ulaştırma ve Depolama	-124	-13,3%
Genel Toplam	**1421**	**4,8%**

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektörler Eğitim ve Ulaştırma ve Depolama olduğu görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Zonguldak'ta elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri olmak üzere iki sektör geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü yüzde 66,7 oranında 10 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 46,2'lik bir oranla bu sektörü Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü takip etmektedir ki burada da 6 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Net istihdam değişim oranını sektördeki toplam çalışan sayısı etkilemektedir. İnşaat sektöründe ise yüzde 15,6 oranında 296 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur. Konaklama ve Yiyecek

Hizmeti Faaliyetleri sektörü yüzde 9,8 oranında istihdam artışı bekleyerek ilin bu sektörde de hacmini daha da genişletecek olduğunu göstermektedir.

Türkiye genelinde ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Zonguldak ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	604	10,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	5	9,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	463	5,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	188	5,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	101	3,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	65	2,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	17	0,9%
Yöneticiler	1	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	-23	-0,8%
Genel Toplam	**1421**	**4,8%**

Kaynak: İPA 2015

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Zonguldak'ta meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 604 kişilik istihdam artışı beklentisiyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları takip etmektedir. Net istihdam değişim oranını meslek grubundaki toplam çalışan sayısı etkilemektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yüzde 10,3 oranında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları yüzde 9,4 oranında, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu için ise yüzde 5,6 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği Yöneticiler meslek grubunda ise 1 kişilik artış yüzde 0,1'lik bir dilime denk gelmektedir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir. Zonguldak'ta en fazla istihdam artışı beklenen sektörün Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri olması meslek gruplarında kendini göstermiş ve nitelik gerektiren meslekleri üst sıralara taşımıştır.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Madenci (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Beden İşçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Servis Şoförü (Okul)
Satış Danışmanı	Kazmacı-Maden ve Taşocağı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Nezaretçi ve Ustabaşı (Madencilik, Taş ocakçılık ve Sondajcılık)
Ütücü	Servis Rehberi (Okul)
Beton ve Betonarme Kalıpçısı	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Pazarlamacı	Türkçe Öğretmeni

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler içerisindeki ilk üç mesleğin farklı olduğu görülmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Makineci (Dikiş), Madenci (Genel) ve Beden İşçisi (Genel) iken; en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Şoför (Yolcu Taşıma), Güvenlik Görevlisi ve Matematik Öğretmeni-Ortaöğretimdir. İstihdam artışı beklenen mesleklerin daha az eğitim gerektiren meslekler olması dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 201 farklı meslekte bin 964 kişilik istihdam artışı beklenirken, 78 farklı meslekte de 543 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Madenci (Genel)	Makineci (Dikiş)	Madenci (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Beden İşçisi (Genel)	Pazarlamacı
Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Makineci (Dikiş)
Garson (Servis Elemanı)	Gaz Altı Kaynakçısı	El ve Makine Dikişçisi (Genel)
Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)
Metal Kaplamacı	Pres Tezgahı Operatörü (Kesim)	Beden İşçisi (İnşaat)
Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	Ütücü	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Metal Döküm Kalıpçısı	Eksantrik Pres Tezgahı Operatörü	Bilet Satış Elemanı (Gişe/Banko)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Metal Kaplamacı	Metal Döküm Kalıpçısı

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Makineci (Dikiş) olmasına rağmen vardiyalı çalışma ve part-time çalışanı olan işyerlerinde ise Madenci (Genel) mesleği ön plana çıkmıştır. İhracat yapan işyerlerinde ise yine net istihdam artışı beklenen ilk meslekte olduğu gibi Makineci (Dikiş) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Kazmacı-Maden ve Taşocağı, Nezaretçi ve Ustabaşı (Madencilik, Taşocakçılık Ve Sondajcılık) ve Vagoncu – Maden mesleklerinde, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Servis Şoförü (Okul) meslekleri azalış beklenen mesleklerdir. İhracat yapan işyerlerinde ise azalış beklenen meslekler bulunmamaktadır.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	10,3%	10,3%	51,7%	27,6%
İmalat	37,3%	2,0%	36,8%	24,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	27,0%	5,7%	44,3%	23,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	31,0%	5,5%	31,4%	32,2%
Ulaştırma ve Depolama	18,4%	20,4%	36,7%	24,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	19,7%	14,8%	31,1%	34,4%
Bilgi ve İletişim	11,1%	0,0%	55,6%	33,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	25,9%	11,1%	40,7%	22,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	27,3%	4,5%	45,5%	22,7%
Eğitim	22,0%	14,0%	40,0%	24,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	21,7%	0,0%	43,5%	34,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13,0%	4,3%	43,5%	39,1%
Genel Toplam	**27,6%**	**6,9%**	**37,4%**	**28,1%**

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörlere göre Zonguldak'taki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Zonguldak'taki işyerlerinin yaklaşık yüzde 28'inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Zonguldak'ta işyerlerinin yaklaşık yüzde 37'si istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yaklaşık yüzde 39'dur. Zonguldak ilinde her dört işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 6,9'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Zonguldak'taki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Zonguldak'ta en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü iken; en çok azalış Ulaştırma ve

Depolama sektöründedir. Bunun yanı sıra yüzde 66,7 gibi yüksek bir oranda Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	52,9%	0,0%	29,6%	17,5%
Vardiya Yapan İşyeri	27,5%	8,7%	33,0%	30,9%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	35,5%	9,6%	36,7%	18,2%
Toplam İşyeri	**27,6%**	**6,9%**	**37,4%**	**28,1%**

Kaynak: İPA 2015

Tablo 59'da Zonguldak ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Zonguldak ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirine yakın özellikler içerdiği görülmektedir. İşyeri özelliklerine göre ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı beklentisi oldukça yüksekken; istihdam azalış beklentisi olan işyeri bulunmamaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 36,7 oranında istihdamının değişmeyeceğini beyan etmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin yüzde 30,9'unda geleceğe ilişkin bir fikrinin olmadığını belirtmişlerdir. İlgili tablo geneli itibari ile değerlendirildiğinde istihdam artış veye azalış beklentisinden çok değişmeyecek öngörüsü olan işyeri oranı daha fazladır.

SONUÇ

Zonguldak İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı istihdamın artırılmasına yönelik çalışmalara bilgi teşkil edebilecek veriler içerirken, aynı zamanda işsizliğinde azaltılmasına yönelik eksiklikleri görerek çalışmaların bu doğrultuda ilerlemesine yardımcı olabilecek bilgiler içermektedir. İşgücü arz ve talebi arasındaki eşleşmeme nedenlerine yönelik analizleri hem arz hem de talep yapılarının birlikte ele alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir veri tabanına sahiptir.

Zonguldak ilinde 16 Mart-30 Nisan 2015 tarihleri arasında uygulan İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında (İPTA) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkan sunan önemli bir göstergedir.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesinin 2014 yılında güncellemesine ve araştırma 10+ çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

2010 yılında Zonguldak ilinde 14 bin 214 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık iki kat artarak 28 bin 848'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır.

2010 yılında bin 511 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 11 bin 841 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 5 bin 296 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum yine İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

2010 yılında bin 258 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2013 yılında 6 bin 182'e çıkmıştır. 2014 yılında ise yaşanan küçük bir düşüşle 5 bin 231'e düştüğü görülmektedir. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 2 bin 863 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Ayrıca kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, genel itibariyle işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 304 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam bin 309 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 831 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 280 İEP düzenlenmiş olup 801 kişi bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 21 adet kurs düzenlenmiş olup 411 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

2015 yılının Ocak-Haziran döneminde işsizlik ödeneği için Zonguldak Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne işsizlik ödeneğine müracaat eden ve işsizlik ödeneği şartlarını sağlayan bin 803 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak eden sayısı 2010- 2012 yılları arasında azalış göstermiş, 2013 yılından itibaren işsizlik ödeneğini hak eden sayısında artış görülmektedir. Veriler incelendiğinde 2015 yılı sonu itibariyle işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısının 2014 yılı sonundaki sayısını geçeceği tahmin edilmektedir. İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Bu kapsamda Zonguldak ilinde ise toplam 846 işyerine ait veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamına 10 ve daha üstü çalışana sahip iş yerleri girmekle beraber, uygulama aşamasında bu tür işyeri olduğu belirtildiği için ziyaret edilen işyerinin zaman içerisinde eleman sayısında düşüş yaşandığı ve bu işyerlerinin 1-9 kişi aralığına dönüştüğü tespit edilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri

Bilgi Formu" [2] kapsamında; Temel işyeri bilgileri, Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek), Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi), Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni), 30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında İl ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Zonguldak ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 29 bin 512 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 78,9'u erkek, yüzde 21,1'i kadındır.

Zonguldak ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Madenci (Genel) mesleği görülmektedir. Bu mesleğin ilk sırada çıkması Zonguldak ilinin maden bölgesi olmasının doğal sonucudur.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 19,9'ü açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Zonguldak'ta açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Zonguldak ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 21,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Zonguldak ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek benzerdir. Bunlar sırasıyla Makineci (Dikiş), Ortacı/Ayakçı (Tekstil) ve Ütücü meslekleridir.

Zonguldak'ta 691 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. İstenen beceri sıralamasında ise İletişim ve İfade Yeteneği üçüncü sırada yer almaktadır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak'ta açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

olmuştur. Zonguldak'ta açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Hem Türkiye genelinde hem de Zonguldak'ta en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Araştırma kapsamında Zonguldak genelindeki açık iş olan işyerlerinin çalıştıracakları cinsiyete göre eleman tercihlerini; yüzde 19,5 oran ile kadın, yüzde 47,2 oran ile erkek çalışan tercih ettiği görülmektedir. Oranlar da fark etmez seçeneğinin oluşu yüzdelik dilimi etkilemektedir.

Zonguldak İlinde açık işlerin karşılanma yollarında ilk sırayı yüzde 87,3 oran ile Akraba-Eş Dost, ikinci sırayı ise yüzde 77,8 oran ile İŞKUR almaktadır. Açık işlerin yüzde 44'ünün 90 gün ve üzeri günlük bir sürede arandığı görülmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Zonguldak ilindeki işyerlerinin yüzde 39,9'u eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Zonguldak ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta Türkiye geneline göre oldukça sıkıntı çekmektedir. İşyerlerinin yüzde 39,9'unun aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Zonguldak ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir.

Araştırma kapsamında Zonguldak ilinde temininde güçlük çekilen meslek yüzde 15,7'lik payla Makineci (Dikiş) mesleği ilk sırada yer almaktadır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır. 2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için; Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması, Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi, Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Vardiyalı Çalışma Olması nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler arasında ilk sırayı 2014 yılında olduğu gibi 2015 yılında da Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni almaktadır. 2014 yılı

temininde güçlük çekilme nedenleri arasında ikinci sırayı Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması alırken, 2015 yılında Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeni temininde güçlük çekilme nedenleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. 2015 yılında ise ilgi nedenin yerini Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması almaktadır. Yıllar içerisinde işverenlerin temininde güçlük çekme nedenlerinin de değişebileceğini göstermektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

Zonguldak'ta genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,8'dir. En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen meslekler içerisindeki ilk üç mesleğin farklı olduğu görülmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Makineci (Dikiş), Madenci (Genel) ve Beden İşçisi (Genel) iken; en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek sırasıyla Şoför (Yolcu Taşıma), Güvenlik Görevlisi ve Matematik Öğretmeni-Ortaöğretimdir. İstihdam artışı beklenen mesleklerin daha az eğitim gerektiren meslekler olması dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 201 farklı meslekte bin 964 kişilik istihdam artışı beklenirken, 78 farklı meslekte de 543 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen arz ve talep bilgilerinin ışığında, araştırmaya ilişkin kısıtlarda göz önünde bulundurularak Zonguldak işgücü piyasasına ilişkin şu değerlendirme ve önerilerde bulunulabilinir;

Zonguldak işgücü piyasasının sürdürülebilir gelişimini devam ettirmek için mevcut istihdam politikalarına ilaveten İldeki mevcut olan istihdamın korunması ve sürdürülebilirliğinin devamına katkı sağlaması için sektörel teşviklerinde uygulanması,

Zonguldak işgücü piyasasında sürdürülebilir gelişimi sağlamak için kadınların istihdam edilebilirliklerini artırmak, işgücüne katılımlarının önündeki engelleri azaltmak ve çalışabilecekleri sektörlere teşviklerin uygulanması,

Zonguldak İşgücü piyasasında genç işsiz, dezavantajlı ve göçmen gruplarında istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik çalışmalar düzenlenmesi,

Zonguldak işgücü piyasasında işverenlerin teknolojiye ayak uydurması ve teknoloji içerisinde kaybolmamaları için gerekli olan teknolojik düzenlemeleri yapabilmelerini sağlayacak teknolojik yatırım ve teşviklerin sağlanması,

Zonguldak işgücü piyasasının ihtiyacına yönelik mesleki eğitim projelerinin artırılması, meslek edinmiş işgücünün deneyim ve becerilerinin geliştirilmesine esas işbaşı eğitim programlarının çoğaltılması, bu konuda işverenlerin daha fazla bilgilendirilmesi,

Kayıt dışı istihdamla mücadelede yenilikçi yöntemlerin uygulanması ve kamudaki çalışmaların artırılması,

İş arayanların ve işverenlerin ücret, çalışma koşulları ve sosyal haklar konusunda dengede tutulabilecek bir uzlaşmaya varılması arz-talep dengesinin her iki yönde de her bakımdan tatmini açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih ....:..... Telefonu :

E-Posta ....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık isiniz icin asağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki acık isinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ ➡ Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336

IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616

YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri

arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin

gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının

da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	34	2.355	83	186	239	3,4%	10,2%
İmalat	159	13.869	579	724	1053	4,0%	7,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	2	779	0	0	0	0,0%	0,0%
İnşaat	142	2.365	51	158	331	2,1%	14,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	263	4.591	151	221	311	3,2%	6,8%
Ulaştırma ve Depolama	47	1.002	2	29	-26	0,2%	-2,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	65	1.360	39	74	-11	2,8%	-0,8%
Bilgi ve İletişim	10	249	1	10	5	0,4%	2,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6	74	0	1	-2	0,0%	-2,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	19	2	3	2	9,5%	10,5%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	28	327	28	37	104	7,9%	31,8%
İdari ve Destek Hizmetleri	27	882	8	12	26	80,0%	2,9%
Eğitim	53	1.325	41	37	-45	3,0%	-3,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	22	1.033	16	59	55	1,5%	5,3%
Kültür, Sanat ve Spor	4	10	0	0	-1	0,0%	-10,0%
Diğer Hizmetler	26	464	8	15	10	1,7%	2,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Faal.	2	73	0	2	15	0,0%	20,5%
Genel Toplam	**892**	**30.778**	**1.008**	**1.568**	**2.066**	**3,2%**	**6,7%**

EK 5- 2 İle 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri ZONGULDAK

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kağıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kağıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Zonguldak ilinde 62 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 47 tanesi için soru kağıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 47 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Zonguldak ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 47 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin yaklaşık yarısı Toptan ve Perakende Ticaret ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerindedir.

Tablo 60: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşveren	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret	21	44	9	53
Ulaştırma ve depolama	4	6	0	6
Gayrimenkul faaliyetleri	3	5	1	6
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	1	5	6
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	6	6	12
Diğer hizmet faaliyetleri	2	4	1	5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	4	1	5
Eğitim	2	8	6	14
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	69	1	70
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	5	2	7
İnşaat	1	2	0	2
Bilgi ve iletişim	1	1	0	1
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	2	0	2
Toplam	**47**	**157**	**32**	**189**

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 17 sektörün 13 tanesinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 189 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yaklaşık yüzde 17'si kadın, yüzde 83'ü erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen en fazla çalışan Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründedir.

47 işyerinden 2 tanesinde 2 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık iş olan meslekler ise Motorsikletli Kurye ve Büro Makineleri Teknik Servis Teknisyeni'dir.

Toplamda 34 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük en fazla çekilen meslekler Madenci, Garson (Servis Elemanı), Makas Tamircisi (Motorlu Taşıt), Oto Fren Bakım-Onarımcısı, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb., Elektrikçi (Genel), Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçıdır .

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 80 oranında Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından, yüzde 67 oranında Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasından, yüzde 14 oranında ise Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesidir. Vardiyalı çalışma olması temininde güçlük çekilen mesleklerin nedeni olarak tercih edilmemiştir.

Zonguldak ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 10,6 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2: İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	SSayı	Meslek	Sayı
Garson (Servis Elemanı)	10	Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	1
Aşçı	2	Satış Danışmanı	1
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, sandviç vb.	2	Otomotiv Elektrikçisi	1
Teknik Servis Elemanı	1		
Şoför-Yük Taşıma	1		
Emlakçı	1		
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	1		
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	1		
Ağır Kamyon Şoförü	1		
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1		
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	1		
Türkçe Öğretmeni	1		

Kaynak: İPA 2015

İstihdam artışı beklenen mesleklerde mevcut açık iş talebi görülmemektedir. 12 meslekte 23 kişilik bir istihdam artışı olacağı düşünülürken bunların yaklaşık yüzde 50'si Garson (Servis Elemanı)'dur.